Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Danneberg*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*

Prețul inserțiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

(NUMĚR DE DUMINECĂ 31)

„Gazeta" iese în fiă-care di

Abonamente pentru Austro-Ungari
Pe un an 12 fl., pe șese lu
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe a

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șé
luni 20 fr., pe trei luni 10 f
N-rii de Duminecă 8 franc
Se prenumeră la tóte oficie
poștale din întru și din afar
și la dd. colectori.

Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mar
Târgul Inului Nr. 30 etagi
I.: pe un an 10 fl., pe șés
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei lun
3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a
séu 15 bani. Atât abonamen
tele cât și inserțiunile sun
a se plăti înainte.

Nr. 172.—Anul LIX. Brașov, Duminecă, 4 (16) August 1896.

Epistolă deschisă

cătră toți aceia, carĭ sunt provocați sĕ mérgă la exposiția milenară din Budapesta.

Intrebat din unele părți, ce sĕ facă: sĕ urmeze provocărei de-a merge la mileniu orĭ sĕ nu-i urmeze, am credut neapĕrat de lipsă a da pe acéstă cale următorul rĕspuns pentru toțĭ cei ce vor voi a-l înțelege:

Celor ce se plâng, că nu sciu ce sĕ facă, fiind-că până acum au stat bine cu acei notarĭ și solgăbirĕi, carĭ îi provócă și stăruesc din tóte puterile, ca sĕ mérgă la mileniu, amenințându-i, că de nu-i vor asculta li-se va tăia și strica prietenia, — le aducem aminte fabula nevăstuicei cu economul: Un econom prindĕnd adecă în șura sa o nevăstuică voia sĕ o omóre. Nevăstuica însĕ se ruga dicĕnd: „Nu mĕ omorî, omule, că dóră nu-țĭ fac nicĭ un rĕu. Dimpotrivă, îțĭ fac bine, căcĭ prindĕnd, omorînd și mâncând șórecii, scapă neatinse bucatele tale". — „Tu nu mânâncĭ șorecii, ca sĕ mĭ facĭ mie bine", rĕspunse economul, „ci îi mânâncĭ ca sĕ te hrănescĭ pe tine". —

Nu vĕ sunt bunĭ și pretinoșĭ acei notarĭ și solgăbirĕi, ca sĕ vĕ facă vóue bine, ci ca sĕ se susțină și folosésca pe sine. Pe cât timp îi vețĭ linguși, le vețĭ face tóte voile, îi vețĭ ospĕta și nu vețĭ merge la „Măriile lor" nicĭ-odată cu mâna golă, vor fi bunĭ, prietinoșĭ, vĕ vor lăsa chiar sĕ asuprițĭ pe conaționalii voștri, și, chiar de nu vețĭ merge la Peșta, chiar de nu-i vețĭ asculta, ei se vor feri de-a strica prietenia cu voi.

Eră celor ce până acum au stat rĕu cu notarul și solgăbirĕul, și cred, că décă îi vor asculta și vor merge la mileniu vor dobêndi prietenia lor și va înceta tótă ura și persecuțiunea, le aduc aminte vorba, pe care o cunosc și ei ca și mine: *Lupul schimbă pĕrul, dĕr năravu-l ține*".

Nu le credețĭ! Aduce-ți-vĕ aminte, câte făgăduelĭ au făcut ei și ai lor înainte de-a ajunge la guvern: că vor împuțina dările, că vor ieftini sarea, vor cassa și alunga finanții, vĕ vor lăsa sĕ punețĭ și cultivațĭ tăbac, că fișpanii — fiind ei marĭ proprietarĭ — nu vor trage nicĭ o plată, că solgăbirĕii nu vĕ vor mai cita la scaunele lor, ci ei înși-șĭ vor veni în satele vóstre cu cărut̨ele lor — fiind-că mai toțĭ au căruțe și încă cu câte patru cai, și acolo vĕ vor împăca și judeca, ca sĕ nu mai pierdețĭ timpul cel scump de lucru, alergând și așteptând pe la ușile lor în vênt, în plóiă și furtună, și mai rar în vreme bună.

Ce s'a ales din tóte aceste promisiunĭ? S'a ales aceea, ce se va alege și din prietenia, ce vi-o promit astădĭ décă vețĭ merge la Budapesta. Și adecă cum? Póte fi cineva așa de găgăuț, ca sĕ crédă, că décă va merge la Pesta, solgăbirĕul îl va scăpa de jucuțel, décă nu va fi făcut, orĭ, plătit prismele (holumburile), orĭ décă nu va fi plătit darea de cătăniă, séu va fi fost prins și judecat pentru prevaricațiune în pădure? Nu cumva va fi amețit cineva a crede, că décă va merge la Pesta, îi va scăpa notarul și solgăbirĕul feciorul de cătăniă și alte de asemenea? Ațĭ uitat óre voi ceea ce cu toții ațĭ audit din gurele mamelor vóstre: că *„făgădașul înțeleptului e bucuria nebunului?"*

Eară décă rivnesce care va la vre-o primăriă, jurățiă, inspectoriă, pădurăriă, orĭ alte slujbe de acest fel, carĭ atêrnă dela bunăvoința solgăbirĕului, și nu dela meritele și vrednicia omului, apoi eu cred, că va face mult mai cuminte, décă va pune de-ocamdată la o parte banii, ce ar fi sĕ-i cheltuéscă cu drumul pe la Budapesta.

Apoi sĕ nu crédă cineva, că drumul la Budapesta ar costa puțin. Pune mai întâiu 5 fl., carĭ se cer pentru dusul, adusul și ținutul două dile acolo, alțĭ 5 fl., carĭ negreșit, că are sĕ-i speseze pentru mâncare și pentru câte-un pahar de bere, ce trebue sĕ-l ia omul după mâncările cele gătite negreșit cu *carne de cal.* Dic cu carne de cal, pentru-că nu-șĭ póte omul închipui, cum ar puté da cineva, cu câștig, mâncare pentru un floren în 2 dile, când se scie, că carnea de vită costă în Budapesta 70—90 cr. chilogramul.

Apoi sciut e, că exposiția nu e alt-ceva, decât un mare têrg de țéră, unde în loc de șatre sunt palate, nu de zid orĭ marmoră, ci numai de scândurĭ spoite. In acestea se află tot felul de marfă: pipe de cele cu ciutură, săculețe de tabac de cele cu ciucurĭ, lungĭ cum vețĭ fi vĕdut că pórtă feciorii de Ungur și încă cineva — cred că gâcițĭ cine. Apoi cuțite, — dĕr nu cu teacă, cum purtau mai de mult tinerii noștri, — săbii, pistóle cu 10—12 focurĭ. Cine vĕdĕnd aceste minunĭ sĕ nu se bage dator pentru a-șĭ cumpăra un astfel de pistol? Cine sĕ trécă prin Pesta și sĕ nu-șĭ cumpere cel puțin o pipă frumósă de spumă cu țeve lungă, drept aducere aminte de dungile, ce le va fi vĕdut tipărite pe spatele tatâne-sĕu de aceste țevĭ. Și cumpărend omul astfel de nimicurĭ, se pomenesce cu o cheltuélă de 10—20 fl., mai pune lângă ei alțĭ 10 fl. cu dusul și costul, și étă 30 fl. păpațĭ!

Ei, fraților, punețĭ acești banĭ la vre-o bancă ca sĕ vĕ aducă ceva și sĕ-i avețĭ la îndemână, ĕr când va fi alegerea de primar, jurat, pădurar, décă tocmai rîvnițĭ la aceste slujbe, folosiți-vĕ de ei cum vețĭ crede că e mai bine.

Nu mĕ ascultațĭ? — Vețĭ fi cu două pagube: vețĭ cheltui și la Pesta și va trebui sĕ sacrificațĭ și vre-un junc orĭ vacă, décă nu chiar o părechiă de boi vrĕnd a fi candidațĭ de primarĭ, notarĭ, jitarĭ, pădurarĭ etc. Dĕr peste acestea unde punețĭ voi, pe carĭ vor sĕ vĕ ducă ca pe nisce papușĭ de Viflaim, pierderea, ce-o va suferi economia vóstră în 5—6 dile, cât are sĕ țină călĕtoria vóstr[ă] fără calcul, fără socotélă, numai d[e] dragul séu frica notarului și solg[ă]birĕului?

Mai sunt unii, carĭ dic: E[u] n'am lipsă nicĭ de notar, nicĭ d[e] solgăbirĕu, îmĭ plătesc darea la tim[p] nu rîvnesc la averea séu nevast[a] altuia, sunt mulțămit cu ce am ș[i] cu ce mi-a dat și, după muncă, îm[i] va mai da Dumnedeu. Scurt: déc[ă] ar face și ar lucra toțĭ ómenii c[a] mine, nu am avé lipsă nicĭ de notar, nicĭ de solgăbirĕu, nicĭ de diregĕtorĭ, nicĭ de judecătorĭ. Insĕ fiin[d] că mĕ tot întrébă și unul și altul chiar Măria Sa fișpanul, când mĕ duc la esposițiă și de ce nu mĕ duc, am sĕ le fac pe voiă și sĕ le împlinesc pofta.

Acestora, înainte de-a le pofti cale bună, le aducem aminte că d-nii primarĭ, notarĭ, solgăbirĕi au fórte multe pofte, pe carĭ orĭ cât ne-am strădui, nu le-om puté împlini tóte până-i lumea și vileagul. Décă vom fi așa de naivĭ și slăbănogĭ, ca adĭ sĕ le facem plăcerea cu preamărirea mileniului, ne vom pomeni peste 3—4 lunĭ, că ne vor provoca încă cu mai mare stăruință sĕ le facem o altă plăcere, un „bagatel": sĕ subscriem 2—3 acțiunĭ la împrumutul de 10—20, orĭ 30 de milióne, ce are sĕ se facă pentru acoperirea cheltuelilor cu esposiția!

Cum adecă, sĕ fiă óre Pesta mai cu minte și mai cu noroc ca Viena? Sĕ fiă Ungurii mai marĭ meșterĭ în ale banilor, decât Nemții? — Eu nu cred. Décă exposiția dela Viena din 1873 a avut 13—14 milióne pagubă, măcar că Némțul légă creițarul cu șépte ațe, apoi Ungurii cei făloșĭ nu cred sĕ nu aibă cu exposiția lor din Pesta o pagubă cel puțin de 2—3 orĭ mai mare.

Am împlinit și acéstă poftă a „Măriilor lor", va urma îndată a treia și așa mai departe, încât la urmă tot va trebui sĕ ne stricăm „prietenia".

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Văcărelul.

(POVESTE).

A fost odată ca nicĭ odată, dĕr de mult, tare de mult, — scițĭ — pe timpul când se băteau urșii 'n côde și iepurii 'n córne: a fost un împĕrat, care avea trei feciorĭ înalțĭ și subțirei, de credeai că sunt toțĭ trașĭ ca printr'un inel. Impĕratul era mai mult bĕtrân decât tînĕr, și încă nu era hotărît, pe care dintre fii sĕ-l lase de moștenitor în locul sĕu. Decĭ într'o séră le dise fiilor sĕi:

— Mergețĭ, dragii tatii, de vĕ culcațĭ și apoi mâne dimineță îmĭ spunețĭ fiă-care ce-ațĭ visat peste nópte, căcĭ eu pe acela care va visa un vis mai frumos, am sĕ-l las de moștenitor în scaunul meu!

Feciorii s'au dus la culcare și fiă-care se cugeta, ce vis sĕ spună că a visat. A doua di se scólă ei de dimineță și intrând la tatăl lor îi spune fiă-care visul, ce l'a avut.

— Eu am visat, dise cel mai mare, că îmĭ făcusem un palat numai de aur și mărgăritare, prin care ne preumblam amândoi și vorbeam cu ce fel de podóbe sĕ l mai împodobim!

— Tu eștĭ de mine, dragul tatii! Tu ai sĕ te facĭ un om bogat și harnic.

— Eu am visat, dise al doilea, că intrase dușmanii, sĕ ne răpéscă țéra, și eu astfel îi loveam cu paloșul meu, încât cădeau câte trei și patru dintr'o lovitură, până i-am sdrobit pe toțĭ!

— Și visul tĕu a fost frumos. Tu ai sĕ te facĭ un mare vitéz, décă vei trăi!

— Eu am visat, dise cel mai mic, care era nĕsdrăvan, că mĕ spălam cu apă rece. Mama îmĭ turna apa, ĕr tu îmĭ țineai prosopul sĕ mĕ șterg!

— Ah, câne spurcat, ce mi-ai fost! Tu credĭ sĕ te facĭ mai mare decât mine, încât eu și mama ta sĕ ne facem slugile tale. Numai una ca asta nu se va întêmpla, căcĭ eu chiar astădĭ am sĕ-țĭ răpun dilele! — Apoi le dete poruncĭ servitorilor: — Luați-l mĕi pe cânele acesta și-l ducețĭ în fundul pădurilor. Acolo îl omorîțĭ și ca semn sĕ-mĭ aducețĭ inima lui!

Argații, când aud porunca împĕratului, se aruncă repede ca lupii asupra feciorului și după ce-l légă strună, îl duc în fundul pădurilor, ca sĕ-l omóre. Când ajung aicĭ, le dice fiiul de împĕrat: „Da bine mĕi flăcăilor, óre îndura-vĕ-vețĭ voi sĕ mĕ omorîțĭ pe mine un copil nevinovat, ca sĕ împlinițĭ porunca unui om, ce nu e în firea tótă? Nu vedețĭ voi, că tata n'are dógele tóte? Mai bine dați-mĭ drumul sĕ mĕ duc cât m'or duce ochii și de-oiu scăpa de férele sĕlbatice, sĕ scițĭ că îndĕrĕt n'o sĕ mai viu nicĭ-odată. Dér totușĭ, ca sĕ-i împlinițĭ și porunca lui, omorîțĭ cânele ĕsta, ce s'a luat după noi, și-i ducețĭ inima, spunĕnd, că e inima mea".

— Că bine dicĭ domnișorul meu, — adause un servitor, — mai bine vom omorî, un câne, decât un om!

— Sĕ omorîm cânele — diseră toțĭ — și sĕ-i luăm inima!

Ei așa au și făcut; au omorît cânele și i-au luat inima, ĕr pe feciorul de împĕrat l'au lăsat sĕ se ducă în scirea Domnului.

Servitorii, după ce au sosit acasă, i-au spus împĕratului, că porunca i-au împlinit'o arătându-i inima cânelui. Tiranul de tată, credĕnd că aceea e inima fiului sĕu, se liniștì.

Fiiul de împĕrat se ia prin pădure și se duce di de vară până 'n séră fără sĕ mai pótă eși la lumină. In sfîrșit, după mult umblet, ese întru'n câmp întins, pe care se vedeau sate și orașe.

Tot umblând și tot întrebând nimeresce în sfîrșit în orașul împĕrătesc. Aicĭ era ca împĕrat un om orb butuc. Tot asemenea era și împĕrătésa lui. Nisce dîne blăstămate le scoseseră ochii la amêndoi. Feciorul nostru voia cu tot prețul sĕ capete vr'o slujbă la curtea împĕrătéscă. Când ajunge la palatul împĕrătesc și voesce sĕ între, îl opresce soldatul de pază, întrebându-l că ce caută? El îi spune, că doresce sĕ vorbéscă cu împĕratul și sĕ-l róge, décă-i póte da vre-o slujbă cât de mică la

Exposiţia s'a făcut fără a ne în-
ɔba pe noi, fără sfatul şi învoirea ıstră. Ungurii dela putere au făcut'o ımai pentru ei şi pentru propria r falā, cu cuget ca sĕ arate lumei, t sunt ei de învĕţaţĭ, cât de meşrĭ, cât de avuţĭ, cât de puternicĭ că — prin urmare — avênd nuai ei aceste însuşirĭ, sunt în drept domni peste noi şi a ne socoti ımai ca material brut pentru îminirea nesăturatelor lor pofte şi ntasii. Ei serbézā gloria şi triumful r, dér nu spun, că la aceste au uns şi prin munca şi vĕrsarea sânelui nostru.

Multe ar mai fi de ḑis, dér şi ăte-am scris póte sĕ le pară unora rea multe. V'aşĭ ḑice însĕ vouĕ ceɔr ce trăiţĭ amestecaţĭ cu Saşii, ɘ-i întrebaţĭ pe aceştia, cum au ăţit cu nunta, ce-o făcură spre desɔtarea celor din Pesta?

Aş mai ḑice sĕ întrebaţĭ pe cei e vĕ supĕră cu rugările şi provocăile, de-a merge la exposiţiă, pentru e nu fac asemenea cu Sĕcuii lor? Ju o fac, pentru-că punga acestora cruţă, ér a nóstră ar deşerta-o ıănă 'n fund décă ar puté.

Acestea ar fi după părerea mea notivele, ce ar milita contra merjerei la mileniu. Cei ce vor sci comɔate aceste părerĭ, aceia ducă-se cu Dumneḑeu şi noi le vom striga în ırmă cu mamele române: „Duceɔi-vĕ, duceţi-vĕ! ducă-vĕ apa Nisrului!"

Braşov, 2 (14). Aug. 1896.

Sentea.

Revistă politică.

Intrevederĭ şi visite de monarchĭ. Intrégă pressa europénă se ocupă cu intrevederile şi visitele din ést an ale monarchilor diferitelor state europene. Astfel, după cum se scie, la sĕrbarea deschiderei Porţilor de fier, în luna viitóre, regele *Carol* al României şi *Alexandru* al Serbiei, însoţiţĭ de suitele lor, vor fi óspeţii monarchului nostru. Imediat după acéstă serbare va face împĕrarul austriac o visită pĕrechei regale române în Bucurescĭ şi Sinaia, şi cu ceva mai târḑiu va face tot aceeaşĭ visită şi regele sêrbesc Alexandru. Mai departe se fac marĭ pregătirĭ pentru primirea *Ţarului* în Viena şi Paris. Până acum însĕ nu este definitiv statorit, că la carĭ curţĭ va mai face visite pĕrechea imperială ruséscă. In fine se vorbesce despre visita regelui Serbiei Alexandru în *Cetinje*. Tuturor acestor visite şi întrevederĭ li-se atribue mare însemnatate politică, mai ales acum, când Orientul fierbe şi e vorbă despre convocarea unui *congres european*.

*

Vocĭ revoluţionare în Serbia. Comitetul central al radicalilor sêrbĭ a ţinut alaltăerĭ o şedinţă în Belgrad, sfătuindu-se asupra paşilor ce ar fi de a-se întreprinde din causă, că regele Alexandru n'a primit pe trimişii meetingului radical. Ḑiarele radicale scriu într'un ton fórte iritat şi ameninţător. *„Dnewni List"* ḑice următórele: „Poporul este iritat, şi décă nu'l vor molcomi, va erupe. Vai de acela, care ridică mâna sa contra poporului!"

*

Evenimentele din Turcia. „Agenţia Reuter" află, că negociările puterilor în privinţa *chestiei cretane* n'au isbutit până acum la vr'o propunere care sĕ facă sĕ se spere o soluţiune satisfăcĕtóre. Rusia desaprobă cu energiă presiunile prea tarĭ exercitate asupra Sultanului. Până acum nu s'a stabilit nicĭ o înţelegere între puterĭ asupra mĕsurilor de luat pentru a pune capĕt rĕscólei. Situaţia este decĭ aceeaşĭ de mai multe sĕptămânĭ. Din Londra se depeşéză, că secretarul parlamentului d-l *Curzon* declară, în privinţa afacerilor din Creta, că s'au făcut representaţiunĭ seriόse Greciei pentru a împedeca importul de arme în Creta. Se crede, că guvernul grecesc face tot ce-i este cu putinţă în acest scop, dér iritaţia în Grecia este aşa de mare, încât cu tóte mĕsurile luate, corăbiile scapă urmăririlor. Creta sémănă cu o magazie de iérbă de puşcă, pu tênd sĕ sară în aer în orĭ-ce moment. Ideia blocărìi s'a emis cu cele mai bune intenţiunĭ, dér Englitera trebue sĕ vadă într'un viitor mai depărtat şi sĕ creeze o stare de lucrurĭ stabilă. D-l Curzon crede, că rĕscóla se va termina în curênd şi declară, că guvernul este dispus sĕ esamineze cestiunea acordului cu celelalte puterĭ, pentru a garanta esecutarea resoluţiunilor stipulate între Pórtă şi Cretenĭ.

SCIRILE ḐILEI.

— 3 [15] August.

Vandalismele dela Oradea-mare înaintea tribunalului. Scim, că la Oradea-mare s'au întêmplat acum trei anĭ marĭ vandalisme şi sĕlbătĕcii. Preotul renegat Pituk Béla a tipărit o carte plină de minciunĭ neruşinate, în care învinovăţia pe I. P. S. Sa episcopul român gr. cat. Mihail *Pavel*, „că valahiseză cu forţa" şi că urzesce printre credinciosii din diecesa sa „marĭ uneltirĭ daco-romaniste" etc. Cetele sĕlbatice de pe stradă, sumuţate de câţĭ-va gazetarĭ şoviniştĭ jidano-maghiarĭ şi alţĭ soţĭ ai lor, au mers în urma acésta la residenţa episcopului român şi între strigăte sĕlbatice de „abzug" şi „Jos cu trădătorul de patriă" au sdrobit cu petrii ferestrile dela residenţă; de-asemenea au sdrobit ferestrile seminarului şi ale mai multor fruntaşĭ românĭ din Orade, causându-le o pagubă de 15—20000 fl. S'a făcut încă de-atuncĭ arătare la procurorul, dér s'a tot trăgănat lucrul, aşa că abia Mercurea trecută, în 12 August, s'a început pertractarea procesului intentat contra sĕlbaticilor rĕsvrĕtitorĭ. Pe banca acusaţilor sunt vre-o 35 de Ungurĭ şi Jidanĭ, mulţĭ din ei gazetarĭ. In ḑiua întâiŭ au fost ascultaţĭ mai mulţĭ dintre Românii păgubiţĭ. Intre aceştia şi faimosul canonic Lauran şi soţul sĕu Goldis János, vicar episcopesc şi deputat cu pintenĭ, carĭ ambii, după cum vedem din foile unguresci, au fasionat într'un mod laş şi şovăitor, declarând, că ei nu poftesc sĕ se pedepséscă vinovaţii etc. Joi s'au continuat ascultările martorilor. Procesul póte abia astăḑĭ, Sâmbătă, se va fi terminat. Judecata nu o cunóscem până acum, dér după cum se vede din tóte semnele, bătăuşii jidano-maghiarĭ vor scăpa uşor.

—o—

Celor păgubiţĭ de grindină le atragem atenţiunea, ca fără întârḑiare sĕ pretindă dela primăria comunală a face arătare despre pagubele suferite şi a cere, pe basa acésta, a li-se uşura darea depĕmênt de pe acest an în mĕsura pagubelor, ce au îndurat. Primăria e datóre a-o face acésta sub grea rĕspundere. Păgubiţii trebue însĕ sĕ se intereze de causă, ca nu cum-va sĕ pérdă şi acest favor din negligenţa, nepriceperea, orĭ chiar din réua voinţă a autorităţilor comunale.

—o—

Marĭ incendii în România. Sĕptămâna trecută au fost douĕ focurĭ marĭ în oraşele Drăgăşanĭ şi Alexandria din România. Pagubele pricinuite de teribilul incendiu din oraşelul Drăgăşanĭ se urcă la colosala sumă de aprópe un milion de lei. Numai mărfurile prefăcute în cenuşă ating suma de 600.000 lei. Dintre edificii au ars trei case dimpreună cu primăria, din care nu s'a putut scăpa decât archiva. Cu privire la incendiul din Alexandria se anunţă, că focul, care a început la órele 2 ḑiua, a fost localisat abia a doua ḑi diminéţa. Au ars 127 case de ale locuitorilor ţĕranĭ mărginaşĭ. Flăcările au mai consumat o mulţime de cai şi vite mărunte, precum şi o însĕmnată cantitate de grâu şi porumb. Pagubele se urcă la aproximativ 300.000 lei.

—o—

Căldurĭ îngrozitóre. Din tóte părţile sosesc scirĭ despre căldurile teribile din ḑilele trecute. Nicăirĭ înse căldurile nu au căşunat atâte nenorocirĭ ca în New-York, capitala Statelor unite din America nordică, unde dela 11—13 c. au murit în urma arsurilor de sóre 173 persóne.

—o—

Monsignore Taliani, noul nunciu papal în Viena, a sosit în capitala Austriei pentru de a-şĭ ocupa noul post. Se ḑice, că e un bărbat fórte de spirit, şi vorbesce bine limba germană. Indată după sosirea sa în Viena Taliani a făcut visită contelui Goluchowski, ministru de esterne austriac. Se asigură, că înainte de plecarea sa din Roma, noul nunciu papal a primit inviaţiunĭ amĕnunţite dela Papa şi dela secretarul papal asupra acţiunei diplomatice şi religióse, pe care va trebui s'o urmeze şi desvólte în Austro-Ungaria.

—o—

Leac în contra pestilenţei (ciumei). Un scolar al renumitului Pasteur, cu numele Yersin, a descoperit un leac contra pestilenţei, séu a ciumei. Yersin se află de present în China, şi despre descoperirea acésta a încunosciinţat consulul frances din Canton academia medicinală din Paris.

—o—

Pentru elevii de meserii. La comitetul „Asociaţiunei pentru sprijinirea învĕţăceilor şi sodalilor rom. din Braşov" sunt vacante câte-va ajutóre pentru elevii de meserii, carĭ se află *în Braşov.* Doritorii de a se împărtăşi de aceste ajutóre, sĕ-şĭ aştérnă petiţiile, cu documentele lor la preşedintele societăţii d. *N. P. Petrescu*, până la sfîrşitul lunei August st n.

—o—

Convocărĭ: Adunarea gen. a „Asociaţiunei transilvane pentru lit. rom. şi cult. pop. rom." conform §-lor 14 şi 21 din stat. Asociaţ. e convocată la Lugoş pe ḑilele de 27 şi 28 August n. — Adunarea gen. a reuniunii înv. gr. or. din tractele protopresb, Timişóra, Lipova, Bănat Comloş şi Belinţ e convocată pe 8 (20) August în Fabricul — Timişórei. — Adunarea gen. a desp. X *(Brad)* e convocată pe 6 (18) Aug. la Crişţior.

La tóte aceste adunărĭ Românii sunt învitaţĭ sĕ ia parte în numĕr cât mai mare.

—o—

Musica orăşenéscă va concerta Dumineca în 16 n. c, la otelul „Pomul verde" cu următorul program: 1) Aug., marş festiv de Risticĭ; 2) Rienzi uvertură de R. Wagner; 3) Ein Sommerabend, vals de Waldteufel; 4) Introducere la actul III din opereta „Das Heimchen am Herd" de Goldmark (nou); 5) *Foi şi frunḑe,* fant. de Risticĭ; 6) Carneval russe, de Ciardi cântată pe flaută de d-l Ploss; 7) Das Jahr in Tönen de I. F. Wagner; 8) *Valurile Dunărei,* de Ivanovicĭ; 9) Barataria, marş de Sullivan. Inceputul la óre séra. Intrarea 30 cr.

—o—

Ospeţii, carĭ vin la Braşov, pot afla cele mai bune, mai curate şi mai higienice odăi la **Villa Kertsch,** aflătóre pe promenada cea mare a oraşului, în nemijlocită apropiare de gara tramvaiului, aşa că nicĭ nu mai trebue birje. Odăi multe şi pe ales, clădite în stil modern şi elegant mobilate, cu aşternut nou, mobile nouĕ, serviciu promt, ér bacşişurĭ nu se dau. In grădină restaurant şi musică mai

---

curtea sa. Soldatul îi rĕspunde, ca sĕ-şĭ caute de cale, căcĭ împĕratul n'are lipsă de nicĭ un servitor, avênd şi aşa prea mulţĭ. Feciorul, când primì acest rĕspuns, s'a dus p'aci încolo plin de mâhnire. Impĕratul din întêmplere audise pe soldatul c'a vorbit cu cine-va, şi-l întrébă, că cine a fost acela cu care a stat de vorbă. Soldatul i-a rĕspuns:

— A fost un flăcăiaş, care-mĭ spunea, că ar cere dela înălţatul împĕrat sĕ-l pună în vr'o slujbă la curte, şi eu, sciind că n'aveţĭ lipsă de el, i-am spus sĕ-şĭ caute de drum.

— Cum n'ai sciut când veḑĭ bine, că n'avem văcar la vacă? Strigă-l iute îndĕrĕpt!

Soldatul i-a dat un chiot, şi flăcăiaşul care nu se depărtase tare, auḑindu-l, s'a întors înapoi. El a întors la împĕratul şi învoindu-se a rĕmas aicĭ ca văcar. Impĕratul i-a spus de acuma pe unde are sĕ umble cu vacile şi pe unde sĕ nu umble, făgăduindu-i, că de se va purta bine, îl va ţiné mai mulţĭ anĭ la curtea sa. El îi dise: Cu vacile sĕ nu îndrăsnescĭ a merge spre médă-ḑi, căcĭ e hotarul zînelor, carĭ mi-au răpit ochii mei şi pe-ai împĕrătesei, şi de te vor prinde şi pe tine p'acolo, sĕ scii bine că acasă nu te mai întorcĭ. Spre rĕsărit încă sé nu te ducĭ, căcĭ acolo e hotarul lupilor. Spre apus érăşĭ nu, căcĭ acolo e hotarul urşilor, dér spre méḑă-nópte poţĭ merge cât îţĭ place, căcĭ pe acolo peste tot e tot hotarul meu!

— Imĭ pare bine, înălţate împĕrate, că-mĭ spui mai dinainte de ce am sĕ mĕ feresc. Eu încă mĕ voiu purta aşa, ca sĕ-ţĭ placă de mine. Dér te rog, ca în tóte dilele sĕ mi-se dea de merinde numai aceea ce-ţĭ voiu cere eu, căcĭ eu nu sunt învĕţat sĕ mănânc orĭ şi ce.

— Dóră tu nu vei fi vr'un fecior de împĕrat, mĕi, de cerĭ de acuma ce fel de mâncărĭ sĕ ţi-se dea?

— Şi aceea sĕ póte înălţate împĕrate! Nu scii, că Dumneḑeu are mai multe scărĭ? Pe una te înalţă şi pe alta te pogóră. Şi înălţatul împĕrat era odată sdravĕn şi sănĕtos şi acum este orb. Tot asemenea s'a putut întêmpla şi cu mine. Şi eu eram odată domnişor de cei aleşĭ şi astăḑĭ sunt slugă după vacĭ.

Impĕratului i-a plăcut tare de rĕspunsul acesta al flăcăiaşului. El fără de a-l mai ispiti a dat poruncă bucătarilor, ca sĕ-l întrebe pe văcărelul în tótă séra, ce merinde are sĕ le céră pe a doua di, şi, décă nu o vor împlini sĕ scie, că va fi vai şi amar de ei.

Văcărelul s'a îngrijit de cu vreme de un biciu bun şi un băţ ţépăn. S'a îngrijit şi de un fluer, cu care sĕ cânte când va fi de lipsă. După ce le-a avut tóte, s'a dus la bucătăriă de li-a spus bucătarilor că pe a doua di sĕ-i pună de merinde o găină friptă, o pâne albă şi o ploscă cu vin vechiu.

A doua di văcărelul se scólă de diminéţă, îşĭ ia traista cu merindea şi scoţênd vacile din obor, se duce cu ele de-a dreptul în hotarele zînelor, unde le îndreptéză în grâne. Vacile mâncau, dér mai mult stricau, căcĭ ele alegeau numai fruntea grâului.

Cam colea pe la amédĭ se vede venind fata cea mai mică a zînei, turbată de mănióşă. Ea îi ḑice văcărelului:

— Cum de ai cutezat tu mĕi, sĕ-ţĭ aducĭ aicĭ vacile tale? Óre n'ai sciut tu, că eu pentru cutezanţa ta, am sĕ-ţĭ retez capul cu paloşul acesta?

— N'am sciut, zînă frumósă, de una ca acésta. Dér te rog nu fii şi tu atâta de mănióşă, ci fii mai drăgostósă! Ian mai bine caută spre cea traistă şi veḑĭ, că am în ea o pâne albă, o găină friptă şi o ploscă de vin. Poftesce de te ospĕtéză mai întâiu, apoi după ce vei mânca şi bea mĕ poţĭ şi tăia!

Fata zînei, când se uită la traistă şi o vede plină îndesată, capĕtă poftă de mâncare şi se aşédă jos şi nicĭ că se scólă până nu svêntă şi mâncarea din traistă şi vinul din ploscă. Când sĕ se scóle, nu mai póte, căcĭ vinul fiind tare, o trântesce la pămênt. Atuncĭ văcărelul îşĭ scóte paloşul şi-i retéză el capul. Pe urmă pornesce vacile către casă, căcĭ mult până séra nu mai era şi vacile erau aşa de tare încărcate de

în fiă-care di. Se pot închiria odăi și apartamente întregi cu luna, cu septĕmâna și cu diua, costând după plac dela 1 fl. până la 4 fl. la di.

Literatură.

Dicționar universal al limbei române, apărut în Institutul de editură *Ralian și Ignat Samitca* din Craiova, e prima operă românéscă de felul acesta, menită a aduce marĭ servicii pentru cunóscerea mai aprofundă a limbei și pentru vulgarisarea culturei elementare. Autorul ei d-l *Lazăr Șăineanu*, doctor în litere, laureat al Universității și al Academiei Române, profesor la șcóla normală superióră din Bucurescĭ, a voit sĕ pună la disposițiunea publicului un repertoriu de noțiunile generale privitóre la limbă, la biografia, geografia și istoria națională, — materii, carĭ figuréză pentru intâia-óră într'o carte românéscă de-asemenea natură. Dicționarul conține aprópe 1000 pagine pe 2 colóne și în privința esecuțiunei tipografice nu lasă nimic de dorit. Prețul e cât se póte de eftin: un esemplar broșat costă numai 6 lei 50 banĭ séu 3 fl. 10 cr., ér legat peste tot în pânză, cu inscripția în negru, costă 3 fl. 60 cr. Se póte procura și dela librăria Ciurcu din Brașov.

*

Din *„Biblioteca pentru toți“*, edată de librăria Carol Müller din Bucurescĭ, au apărut încă următórele volume: Nr. 70: **Legenda Țiganilor**, de *P. Dulfu*. Cu ilustrații originale. — Nr. 71: **Ce este frumsețea** (artele plastice în România între anii 1848—1878), de *I. C. Stăncescu*, director al museului și al șcólei naționale de bele-arte din Bucurescĭ. — Nr. 72: **Cugetărĭ asupra popórelor vechĭ** (Egiptul) de *G. T. Buzoianu*. — N-rii 73—74: **Dan**, roman de *A. Vlăhuță*. Partea I. — Nr. 75: **Armonii intime**, de *Alexandru Z. Sihleanu*. — N-rii 76—77 **Dan**, roman de A. Vlăhuță. Partea II (cea din urmă). — Nr. 78: **Ginerile lui Pairier**, de Emile Augier și Jules Sandeau, traducțiă de *Dumitru Stăncescu*. Fiă-care numĕr din acéstă eftină și bine alésă bibliotecă costă 30 banĭ séu 16 cr. De vêndare și la librăria Ciurcu în Brașov.

*

In editura librăriei H. Steinberg din Bucurescĭ (Strada Șelarĭ Nr.) a apărut: **Chestiunĭ de învĕțămênt**, un volum de 340 pagine, note asupra învĕțămêntului primar de d. *A. Lupu-Antonescu*, profesor și inspector al șcólelor primare și normale. Cuprinde următórele capitole: Statul și învĕțătorul.—Alexandri și C. Negruzzi pedagogĭ.—Cartea de cetire.—Programa studiilor primare.—Cine, ce? Un învĕțător inimos.—Negru pe alb: sărăcimea șcólelor rurale, recrutarea învĕțătorilor, localurile, circumscripțiile școlare etc.—Conferințele didactice.—Cucerițĭ de Rușĭ.—Examenile particularilor.—Șcóla și școlarii.—Un document școlar: reformele propuse de consiliul general de instrucțiune din 1884.—O escursiune la țéră.—De vêndare la tóte librăriile românescĭ. Prețul 2 lei.

„L'a înghițit pămêntul.“

Tradiția poporală dela Satmar.

Vorba acésta „L'a înghițit pămêntul“ își are începutul din timpul străvechiŭ, când orașul de astădĭ Satu-mare pe unguresce Némethi. Szatmár-Némethi, era despărțit în două comune deosebite prin rîul Someș, ce curgea printre ele.

In lungimea veacurilor, Someșul și-a îndreptat cursul mai spre médă-di, adecă pe sub Satu-mare, prin ceea ce aceste două comune s'au unit într'o comunitate sub numele de astădĭ.

Astădĭ numai atâta deosebire se face că partea de médă-nópte a orașului se numesce pe unguresce: *„Némethi“*, ér cea sudică spre Someș se numesce *„Szatmár“*. Aicĭ, în partea de médă-di, pe malul Someșului, se estind agrii fórte roditorĭ.

Pe acești agrii, într'un loc se póte vedé o cufundătură, o surpătură de pămênt. Despre acéstă grópă mare esistă în poporul de aici următórea tradițiune:

Odată, de mult, în sat au trăit doi ómenĭ: Unul era bogat, celalalt sărac. Bogatul era încredut, apoi pismos, nu voia să crédă lipsa și năcasul altuia, nu umbla la biserică, scârnav, fórte se bucura de paguba altora. Săracul însĕ era îndurător, cu frica lui Dumnedeu, cu inimă bună: milos, care bucuros își împărția și bucătura din gură cu cei lipsițĭ, flămânḑĭ; dér ce făcea drépta sa, stânga nu scia.

Bogatul avea pămênt bun, locurĭ arătóre și riturĭ marĭ, însĕ totuși poftea și ce era al altuia. Săracul de-abia avea câte-va brazde de pămênt și încă chiar lângă moșia bogatului avea un locșor. Cu tóte acestea, trăia în îndestulire și nu rêvnea la bunul și averea altora.

Intru'n an amêndoi și-au sĕmĕnat, locurile vecine cu săcară séu grâu (nu se scie sigur), dér se dice, că fiind vremĭ prielnice, sĕmĕnătura pe locul amêndurora s'a făcut minunat de frumósă, așa de bogată era la spice, încât de abia putea omul ridica snopii dela pămênt. Și săracul cu bucuriă, mulțămind lui Dumnedeu, ș-a strîns rodul ostenelelor sale aședând snopii în crucĭ. Pe când însĕ s'a dus cu carul sĕ-șĭ aducă acasă binecuvêntarea lui Dumnedeu, ajungênd la loc se pomeni, că câți-va snopi, cei mai marĭ și mai frumoșĭ la spice, nu sunt ca 'n palmă. Vĕdênd acésta, fórte s'a întristat, — bine scia el, că cine i-a dus snopii, dér pentru aceea n'a înjurat ci amărît în suflet, în inimă cu credință tare în Dumnedeu a oftat dicênd: „Pentru acésta nu m'a lăsa Dumnedeu“! A încărcat rĕmășița și a dus'o acasă.

Peste câte-va săptămânĭ săracul érăși s'a dus la loc cu plugul ca să-l are, apoi sĕ-l samine din nou. Ajuns la loc ce vede? Bogatul era acolo cu plugul cu șése boi și dimpreună cu pămêntul sĕu ara și pe cel al săracului.

Acésta era de tot prea mult! Vĕdênd acéstă fărădelege, nu s'a putut răbda, ca sĕ nu-i dică: „Nu ți-a fost destul, că mi-ai luat snopii cei mai marĭ și mai frumoșĭ și i-ai dus acasă cu ai tei?.. Acum voescĭ sĕ-mĭ iai și pămêntul, ca așa sĕ nu mai am nimica. Nu te temĭ de bătaia lui Dumnedeu, pentru aceste fapte rele și nerușinate? Așa sĕ-țĭ ajute Dumnedeu în lucru tĕu, precum de nedrept iai averea altuia“!

Bogatul cu putere susținea, că săracul n'are drept, locul aceste e al lui și se jura și blăstăma dicênd: „Décă tu ai dreptate atuncĭ aicĭ în locul acesta sĕ mĕ risipéscă Dumnedeu!“

In minutul, în care a gătat a dice aceste vorbe, s'a deschis pămêntul sub el și dimpreună cu fiiul sĕu, cu plug și boi, i-a înghițit pămêntul. Locul acesta e grópa cea mare, care e atât de largă, în câtă bucată de loc a stat bogatul cu plugul și cei șése boi“.

Invĕțătura: Sĕ nu rêvnim la averea altuia și sĕ nu fim fără frica lui Dumnedeu și încă fiind vinovațĭ sĕ nu ne atragem asupra nóstră mânia dreptului Judecător prin jurămintn strâmbe, ca bogatul.

Baia-mare, în Iulie 1896.

Ioan Leșian
învĕțător.

Marĭ tempestățĭ și grindină.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.“)

In sĕptĕmâna acésta am primit din mai multe părțĭ ale țĕrei scirĭ fórte triste despre pagubele marĭ, ce li-s'au făcut agricultorilor prin grindină și tempestățĭ.

Astfel din Ghiriș ni-se scrie, că în 8 August n. c. hotarele comunelor *Turda, Cristur, Poiana și Ghiriș* au fost devastate de grindină în mărimea ouălor de porumb. In 12 August n. c. a cădut cam prin aceleași părțĭ din nou grindină, care acum a fost mai mare și a sdrobit rĕu de tot hotarele comunelor *Luna* și *Grind*.

Tot în 12 August n. c. ni se scrie, că s'a descărcat o grindină fórte mare, care a devastat hotarele comunelor *Aiudul de sus, Aiud, Ciumbrud, Păjida, Băgău, Lopadea maghiară, Hopârta* etc.

In 8 August ni-se scrie, că a cădut o grindină grozavă în părțile Câmpiei, nimicind total hotarele comunelor *Cistelec, Balda, Șermașul-mare* etc. In Șermaș vêntul cel grozav a luat coperișele a 17 case deale coloniștilor maghiarĭ și le-a dus la o departare de 50—60 metri. Tot atuncĭ grindina a devastat hotarele comunelor de pe Câmpiă: *Lumperd, Bratfalĕu, Archiud, Sânt-Mihaiu* etc.

Grozavă a fost grindina, ce a cădut în 12 August în mai multe părțĭ ale țĕrei, despre carĭ primim următórele raporturĭ:

Boziaș, 1 (13) Aug.

„Certarea lui Dumnedeu!“ — este generala esclamațiă, cu care locuitorii din acéstă comună și din întreg ținutul se întîmpină unii pe alții în urma grozavei tempestăți, ce s'a descărcat ierĭ după amédĭ în părțile nóstre.

In 12 August n. cam pe la órele 6 diminéța orisontul se întunecă fără de vest. Norii năvăliau mânațĭ de-un năprasnic vênt de către apus-médănópte, fulgere și tunete neîntrerupte făceau sĕ fiarbă vĕzduhul, umplênd de grózǎ ómenĭ și animale. Era ceva rar a vedé, cum în puternicul lor sbor norii carĭ aveau în fața radele sórelui, îmbrăca seră colóre roșie-vĕnĕtă, dând astfel ochiului privitor un fórte interesant fenomen ceresc. Ne așteptam la un teribil potop de plóie, însĕ vêntul n'a lăsat sĕ se descarce asupra pămêntului decât un stropiș sdravĕn ce a durat scurt. Furtuna pe câmpurĭ n'a pricinuit pagube, dér la puncte mai espuse a culcat la pămênt clădirĭ de lemn mai vechĭ și mai slab construite.

Către órele 7 diminéța atmosfera s'a liniștit și cerul limpede surîdea par'că ironic pămêntului, cu rade calde din sórele, ce strălucia majestos.

Căldura se potența pe mĕsură îndoită. Era par'că n'ar fi fost nimic c'o oră înainte. Am avut o di frumósă c'un zăduf tropical. Muncitorii impopulară câmpurile, care culcând la pămênt, care adunând brazdele de nutrețurĭ și de varii semințe. Când sórele era în zenit un estra-ordinar năduf apăsa greu asupra nóstră. Tótă vara acésta dór n'am avut o di cu arșiță atât de nădușitóre.

Pe la órele 4 după amédĭ o fășie de norĭ groșĭ începu sĕ se ivéscă de către apus-miadănópte. O horă capriciósă de fulgere și tunete se întinse de-a lungul délurilor și colinelor, ce împrejmuesc acéstă parte a ținutului Târnavei-micĭ. Vuet și clocot tîmpit se putea audi în depărtare. El crescea în proporția apropierii de noi.

Deja la óra 5 d. a. semnele unei tempestățĭ marĭ se arătară în tótă puterea. Pe la $5\frac{1}{2}$ délurile și colinele de către apus se vedeau sbiciuite de nisce torențĭ colosalĭ, căcĭ din straturile de norĭ alburii începu sĕ se descarce pe-o mare întindere mulțime înspăimântătóre de grindină. Gonită de-un orcan puternic, ea venea spre noi, amenințând lumea pĕcătósă cu sbiciul lui Dumnedeu.

Câte-va secunde numai, și furia naturei ne ajunse necruțător. Vuet și pocnet, fâșâit și urlet teribil cuprinseră de-odată totul cât bate vederea ochiului. Părea, că vĕzduhul incruntat se descarcă asupră-ne cu tótă grozăvenia lui. Era o massă colosală de grindină, resfirată în milióne de bucăți, ca nisce micĭ ghiulele, carĭ loviau, isbiau, stricau și nimiciau tot, ce le sta înainte. Animalele de casă mugiau și sbierau înspăimântate, ele abia își aflau locul, unde se se ascundă și scutéscă. Bucățile de grindină *marĭ cât ouĕle de porumb și găină* au ucis galițe, au spart coperișele de țigle și șindrile, au rupt crengile arborilor pe carĭ orcanul înfiorător le isbia în case și ferestri și le semăna pe pămênt una lângă alta, par'că s'ar fi pregătit o mare nuntă cu ele — nuntă la care nu veseliă, nu bucuriă, ci lacrimĭ și suspine sĕ domnéscă.

---

lapte, încât abia mai puteau merge. Capul zînei încă l'a luat cu sine și ajungênd acasă, l'a aruncat în podul casei fără de a-i mai spune ceva împĕratului despre acésta.

Servitórele s'au apucat de muls, dér nu aveau destule vase góle unde sĕ-l deșerte, atâta lapte mulseseră. Impĕratul și împĕrătésa, când au audit una ca acésta, nu se mai puteau mira din destul de hărnicia văcărelului.

Văcărelul pentru a doua di și-a luat merinde: două pânĭ albe, două găinĭ fripte și două ploscĭ cu vin. El după ce a eșit din curte, s'a dus érăși cu vacile în hotarul zînelor, îndreptându-le în órze. Vacile ca și în diua de înainte, o parte o mâncau și alta o călcau, căcĭ ele alegeau numai inima orzului. Pe la amédĭ se vedea venind c'o falcă în cer și cu alta în pămênt fata cea mai mare a zînei. Ea, când vede pe văcărelul, îi dice tulburată:

— Da bine, mĕi flăcăule, cum de ai îndrăsnit tu sĕ-țĭ aducĭ vacile tale în hoarele nóstre? Óre tu nu te-ai temut, că venind eu peste tine, am sĕ-țĭ retez capul cu paloșul acesta al meu?

— Nu m'am temut zînă frumósă, căcĭ n'am sciut ale cui hotară sunt acestea; de aceea te rog nu fii și tu atât de mâniósă, ci fii mai drăgostósă. Mai bine caută spre cea traistă și vedĭ, că am în ea două pânĭ două găinĭ fripte și două ploscĭ cu vin; te așédă mai întâiu lângă ele de mănâncă și bea, apoi mĕ poțĭ sĕ tăia!

— Ba că bine dicĭ tu; mai întâiu sĕ mănânc și sĕ bĕu, apoi am eu timp și sĕ te tai pe tine.

Zîna, după ce a mâncat și a beut bine, dă sĕ se scóle, dér scólă-te décă mai poțĭ, căcĭ vinul o amețise atât de tare, încât nu mai putea sta pe picióre.

— Stai sĕ-țĭ arĕt eu acuma cum se retéză capetele, zînă próstă ce ești! și scoțêndu-șĭ paloșul, i-a retezat el capul zînei.

Văcărelul își pornesce vacile spre casă, ca sĕ nu-l apuce séra pe drum. El a luat cu sine capul zînei, pe care l'a aruncat în pod lângă cel de ierĭ. Servitórele s'au apucat de muls, dér nu mai scieau unde sĕ mai deșerte laptele, atâta adusese vacile și de astă-dată.

In a treia di își ia văcărelul de merinde trei pânĭ, trei găinĭ fripte și trei ploscĭ cu vin. El merge și de astă-dată cu vacile în hotarele zînelor și le slobóde acuma în locurile cu verze. Vacile mâncau ce le plăcea, căcĭ aveau de unde alege. Cam colea pe la amédĭ vede venind zîna cea bĕtrână c'o falcă 'n ceriu și cu cealaltă arând prin pămênt, atât era de turbată. Când sosesce aicĭ, vede numai vacile singure și trupurile fetelor eĭ fără capete. Zîna vĕdênd acestea se înfuriéză și mai tare. Ea caută pe văcărelul, dér nu-l póte afla nicăirea, căcĭ el se ascunsese bine. De năcas se lungesce jos, dér după ce vede ploscile cu vin, de năcas le ia și le scurge până 'n fund. Pe urmă mănâncă și merindea. Văcărelul o vede bine ce face, dér nu cuteză sĕ se apropie, căcĭ pe zîna încă n'o biruise vinul, ci numai o turbase și mai tare.

— Unde escĭ câne blăstĕmat, ca sĕ te tai tot bucățele, după cum mi-ai tăiat și tu fetele mele? Unde escĭ dimone?

Văcărelul ese de unde era ascuns și dându-se după nisce arborĭ își scóte fluerul și începe sĕ-i cânte zînei un cântec de jale încât zîna, când il aude, ascultă până ce își pierde simțirile și-i cade paloșul din mână. Când asculta zîna mai cu foc atuncĭ văcărelul își schimbă cântecul de jale în cântec de joc și atât trăgea de cu foc, încât zîna se pornesce pe joc și sărea, de piciórele nicĭ de pămênt nu-i ajungeau. Și când era ea mai înfierbântată, văcărelul își strînge fluerul între dințĭ și-i rupe gura.

— Ei, voinice, când era sĕ joc și eu mai bine, atuncĭ ți-ai stricat și tu fluerul. N'ai altul?

— N'am, zînă frumósă, dér o sĕ-mĭ fac altul și mai bun.

— Vedĭ déră de-l fă mai iute și nu mai zăbovi!

Văcărelul îi cere paloșul și lovind cu el uuul dintre arborii, după carĭ sta ascuns, îl reteză dintr'o lovitură drept în două: Apoi lovind trunchiul în căpĕtâiu

Vai acelora, pe carĭ acéstă sodomică tempestate i-a apucat pe câmpurĭ şi drumurĭ. Decĭ de ómenĭ se întorceau în satele din jur către casă sdrobiţĭ de durere şi de forţa neasĕmănată a elementuluĭ. Mulţĭ dintre ei aveau capetele sparte de grindină, crupurile bătute şi bătucite, palidĭ, triştĭ şi cu frunţile încreţite, ei păreau, că reîntorc de pe câmpul de bătăliă, unde au pierdut lupta cu inimicul.

Condeiul meu este prea slab pentru a da o fidelă icónă a devastărilor în grădinĭ şi câmpurĭ. N'a rĕmas pe arborĭ şi pomĭ aprópe niciĭ o pómă, ér vegetalele sunt sdrobite şi nimicite la desperare. Pe câmpurĭ lanurile de cucuruz (păpuşoiu) îţĭ înfăţişéză chip de jale. Două din trei părţĭ este devastat, ba pe alocurea poţĭ număra firele, carĭ au rĕmas nesdrobite. Atât de teribilă a fost grindina, încât firele de cucuruz le-a retezat unele dela pământ, altele dela mijloc şi vêrfurĭ, er la multe li-a rupt ciucalăul.

Pagubele, ce li-a făcut în vii sunt nespuse. Strugurii — carĭ anul acesta erau peste aşteptare mulţĭ şi frumoşĭ — sunt grămădiţĭ pe sub viţe, orĭ duşĭ de curentele de apă cu grindină la marĭ depărtărĭ. Vêntul puternic şi grindina vrăşmaşe a rupt prunĭ şi pierseci, a scuturat la pământ nucile şi alte soiurĭ de róde şi a vătĕmat pe anĭ de dile simţit lemnul viţeĭ. Astfel recólta din ĕst an a viilor e redusă la nimic în locurile şi ţinuturile pe unde a sbiciuit acéstă ne mai pomenită „certare a lui Dumnedeu“.

După informaţiunile, ce mi-am luat în pripă, grindina a devastat hotarĕle comunelor *D. St.-Mărtin*, *Dâmbĕu*, *Adămuş*, *Boziaş*, *Cuştelnic*, *Scuca*, *Gaufaleu*, *Mica*, *Căpâlna*, *Subpădure*, *Hidirfaia*, *Cund*, *Şaroş*, *Ibaşfalĕu*, apoi a trecut încolo peste Sighişóra ş. a.

Adĭ 1 (13) August suflă un vênt continuu, care par'că aduce şi duce veste despre prepestenia dilei de ierĭ.

Bĕtrânii poporuluĭ spun, că minune ca ceea de ierĭ n'au mai pomenit, ér bărbaţii şi tinerii, carĭ tótă nădejdea şi bucuria munceĭ de o vară întrégă şi-o puseseră în promiţĕtórea recoltă dela tómnă, ies afară la hotar şi privesc cu jale şi tristeţă urmele durerose ale tempestăţii.

Sĕrmanul ţĕran! In acéstă stare tristă a lui se mai amestecă şi frica de-o altă devastare: ceea-ce n'a devastat puterea elementară a naturei, va devasta acuşa neîndurarea jucuţeilor.

Mila e numai la Dumnedeu. Sĕ sperăm dér, că făcĕtorul a tóte va aduce pe altă cale alinarea mult aşteptată acestuĭ năcăjit popor!

Coresp.

*

De sub cheia Turdei, 12 Aug. 1896.

D-le redactor! O puternică furtună împreunată cu rumpere de nor şi ghiaţă în mărimea ouĕlor de găină se descărcă Sâmbătă în 8 August între órele 5—7 diminéţa spre comuna Sindu. Nisce norĭ puternicĭ şi negri ca pĕcatul produseră o întunecime ne mai vĕdută până acum, chiar şi de ómenii ceĭ mai bĕtrânĭ, după care urmă o gróznică furtună, care umflă coperişele de şindilă a trei case, pe carĭ *le rĕsturnă cu totul la pamênt* rupêndu-le grindile, cornii şi risipind tot edificiul până la fundament. Aceste edificii *erau ale bieţilor Românĭ, arşĭ a doua di de Rosalii a. c.*, *carĭ*, neprimind ajutor *cu banĭ împrumutaţĭ dela băncĭ se siliră a-şĭ face adăpost peste iernă*, dér fiind casele încă nebulgărite, furtuna le rĕsturnă causându-le daună şi spese îndoite. Unul dintre ceĭ trei şi anume: Todor *Derebanu* cu soţia sa şi trei copii, ardêndu-i tóte celea, se scutiră de furtună în casa, carea risipindu-se *cădu pe întrégă familiă*; bărbatul e schilăvit la picior, femeei îi e spart capul, băiatul cel maĭ mărişor de 9 anĭ este rănit la mânĭ, la piept, fóle şi şoldurĭ şi zace greu bolnav în pat, asemenea şi al doilea fecioraş cam de 6 anĭ este greu rănit în spate, la mânĭ şi la şoldurĭ, o fetişóră a primit singur o lovitură în frunte de-asupra ochiului.

Dér sĕlbatica furtună nu-şĭ potoli dorul de distrugere şi devastare cu aceste trei edificii, ci după ce desfăcù câte-va şopróne, ajunse la otar, unde grânele de tómnă, fiind aşedate în clăi, le risipi ducênd cu sine snopii până la al doilea şi treilea vecin. Zdrobi cumplit grânele de primăvĕră şi ovesele, carĭ sunt în preajma secerişului, abia lăsând ici-colo câte-un spic; grâul şi ovĕsul sculurat se póte culege de pe jos cu pumnul. Riturile sunt noroite, otava înglodată în mol, recolta e perdută. Căpiţele de fên sunt asemenea rĕsturnate apróper tóte, ómenii uscă la grâu şi fên, în care lucrare acum sunt împedecaţĭ de alte ploi; primăverile le cosesc. Cucuruzul (porumbul) este strivit cu totul la pământ, despoiat de frunde, numaĭ cotorul gol şi şi acela mare parte rupt total şi cădut la pământ.

Furtuna, carea fácea rîurĭ de apă în urma ei, veni de către Berchiş şi Petridurĭ şi după ce se descărcă puternic la Sindu, trecù la Turda, şi de aicĭ pe Arieş la vale prin Cristiş, Poiana, Ghirişiu etc. In Turda mână tóte verdeţurile, pómele etc. ce a aflat prin piéţă, femeile şi cofăriţele n'au putut scuti decât cele ce le-au ridicat odată în coşercĭ, fugind cu ele sub vre-un coperiş. Şetre rĕsturnate încă erau destule, fiind Sâmbăta têrg de sĕptĕmână; bucate (carĭ sunt fórte eftine: 3 fl. 50 cr. —4 fl. hectolitrul de grâu curat) n'a mai cumpĕrat nimenea, căcĭ şi acestea erau pline de apă. U.

*

Urisiul de jos, 13 August n. 1896.

D-le Redactor! In diua de 12 August n. c pe la órele 5 d. a. un uragan cumplit, urmat de grindină mare, s'a deslănţuit asupra hotarului şi comuneĭ *Urisiul de jos.*

S'au dĕrîmat edificii, pomii au fost desrădăcinaţĭ şi aruncaţĭ la depărtărĭ marĭ, şi chiar coperişul bisericeĭ s'a nimicit de tot.

Sĕmĕnăturile, până aci destul de frumóse, au fost distruse. Privind urmele desastrului, inima ţi-se strînge de durere! In restimpul cât a durat furtuna, cerul era acoperit de norĭ aşa de întunecoşĭ, încât populaţia se îngrozise cumplit; chiar şi animalele sbierau de grózá.

Uraganul a durat 15 minute. Pagubele causate fórte marĭ, dér mai mare şi mai cumplită va fi lipsa, ce aşteptă pe bieţii locuitorĭ, cărora inimele generóse ar trebui sĕ le întindă mână de ajutor.

Iuliu Crainic,
preot gr. cat.

*

Frata de câmpiă, 14 August n. 1896.

Sâmbătă în 8 August n. a început a se înora de ce în ce mai tare spre apus; pe la 8 óre începù a se întuneca, aşa că cugetai, că-i nóptea şi norii mai atingeau pământul. După aceea a început a pica ghiaţă de mărimea ouĕlor de porumb, désă şi repede. A durat cam 5—6 minute şi după-ce a încetat, a fost alb întreg hotarul, ca şi cum ar fi nins. Ghiaţa a sdrobit apróper întreg hotarul comuneĭ: holdele, carĭ au fost nesecerate, aşa le-a îmblătit, încât n'a rĕmas nimic grăunt, şi paiele abia s'au putut cosi. Cucuruzii i-a flendurit aşa de tare, de numai cotorĭ au rĕmas, ba mulţĭ au fost şi smulşĭ de tot din pământ. Bostanĭ, fasole, castraveţĭ, pepenĭ, şi alte de acestea, ce erau sĕmĕnate prin cucuruze, tóte le-a nimicit. Viile şi pómele tóte le-a bătut jos. Legumele din grădinĭ tóte le-a nimicit. Vêntul a rupt pomĭ, a culcat gardurĭ şi porţĭ la pământ, a împrĕştiat tóte clăile de bucate de pe hotar şi căpiţele de fên. Apa a noroit tóte riturile de nu se póte cosi de-fel otava; a stricat podurĭ şi altele. Aşa-déră s'a finit c'o pagubă nesocotită.

In *Berchişul de câmpiă* a băntuit ghiaţa şi mai cumplit şi a sdrobit tóte, ca la noi. Eră vêtul cel înfiorător a dĕrîmat un grajd mare zidit de piétră; în el s'au aflat mai mulţĭ ómenĭ, 2 boi şi o stavă de cai constătătóre apróper la 50 de capete. Când era vremea mai grózniсă, un om a voit sĕ iasă afară şi *uşa l'a trântit îndĕrĕpt şi acolo a şi murit.* Eră caii, când a pocnit grajdul, s'au strîns la olaltă şi cu spatele lor au ţiunut un pĕrete până au sărit afară. O iapă a perit acolo şi dintre ceilalţĭ cai au schiopat mulţĭ, şi boii ceĭ doi încă au murit acolo.

Incă vĕ mai amintesc că poporul român din comuna nóstră e fórte bravă faţă cu causa naţională şi avem şi preot şi învĕţător sirguincioşĭ faţă de aceiaşĭ causă. Mai încolo vĕ salut cu inimă curată pe toţĭ.

Eliseiu Moga.

*

Etă ce scrie *„Gaz. Bucov.“* despre furtunile ce s'au descărcat peste *Bucovina*:

In 7 spre 8 August a. c. nóptea s'a descărcat peste comunele Bereznița, Vilaucea, Zamostie, Carapciu, Voloca şi Stăneştĭ pe Ceremuş o furtună grozavă cu grindină, care a causat pagube enorme, nimicind tóte cerealele de pe câmp şi tóte pómele şi legumele astfel, că pământul a rĕmas gol cu desevêrşire. Poporaţiunea acestor comune, dér' mai ales cea din Vilaucea e desperată, căcĭ partea cea mai mare a rĕmas fără niciĭ o avere, ér' acuma n'are nicĭ ce lua în gură. Lucru în câmp nu se mai are, fabricĭ nu sunt, ér' pădurile sunt esplaotate şi jupuite astfel, că nicĭ un lucru nu se mai póte găsi întrênsele. Cu un cuvênt, nicĭ un isvor de câştig, nicĭ o agoniselă! De nu va interveni guvernul la timp şi fără preget, dându-ĭ poporului de lucru atuncĭ rĕul e grozav şi desperarea la culme.

*

Diarul *„Deşteptarea“* tot din Bucovina scrie următórele:

Vinerĭ în 7 August st. n. după amiadĭ şi nóptea spre Sâmbătă s'au întêmplat marĭ nenorocirĭ în Bucovina. Ruperĭ de norĭ cu o pétră nemai pomenită de mare în mărimea ouĕlor au nimicit în mai multe sate sĕmĕnăturile cu desevêrşire. Satele Vasläuţĭ, Şubraneţ, Şerăuţĭ, Cuciurmic, Şipeniţ, Lujan şi altele, pe unde a trecut potopul acesta au rĕms lipite pământuluĭ. Prin câmp nu se mai cunósce orĭ de-a fost ceva sĕmĕnat. Epurĭ, cocostârcĭ şi paserĭ s'au găsit ucise pe câmp, copacii ruptĭ până la trupină, acoperemintele caselor sfărmate. In grădina boerului din Vâslăuţ s'au strîns a doua di cam la un coreţ de paserĭ ucise. Tot astfel de scirĭ îngrozitóre primim şi din districtul Siretului şi al Rădăuţului. In Rădăuţĭ a trăsnit în mai multe case, carĭ au ars cu desăvêrşire, nimicind astfel şi strînsura adusă acasă. In Valea Putneĭ a trăsnit fulgerul în casa luĭ Vasilie Ungur, căruia i-a ars totă gospodăria, având la un loc, casă mare, 2 grajdurĭ, 3 şurĭ, hambare şi alte acareturĭ. Nenorocirea este mare. Sĕ dăm şi sĕ ajutăm fiă-care cu ce putem pentru ceĭ loviţĭ de nenorocire.

Programul

adunării generale, ce va ţiné „Asociaţiunea Transilvană“ la 27 şi 28 August n. c. în Lugoşiu.

I. Mercurĭ, 14 (26) August 1896: *a)* Primirea óspeţilor la gara căii ferate, la tóte trenurile. *b)* Óspeţii carĭ sosesc cu trăsura, sunt poftiţĭ a descălecа la hotelul „Concordia“, unde biroul permanent al comitetuluĭ arangiator va da deslușirile de lipsă. *c)* La 8 óre séra convenire socială în grădina „Concordia“.

II. Joi, în 15 (27) August 1896: *a)* Convenirea la 8 óre a. m. la hotelul „Concordia“. *b)* La $8^1/_2$ óre a. m. participare la serviciul divin în ambele bisericĭ din loc. Cântările liturgice le vor esecuta corurile respectivelor bisericĭ. *c)* Şedinţa I-a a adunării generale la 11 óre a. m. în sala mare a comitatului. *d)* La 5 óre p. m. participare la „Rugă“, sĕrbarea chramului bisericei ort. române în curtea bisericii şi în grădina „Concordia“.“ *e)* La órele 7 séra

---

îl despică apróper până jos, dicênd că are sĕ scótă din inima lemnuluĭ fluerul.

— Ei, lucru naibi, că am uitat sĕ-mĭ fac un ic mai înainte de a împlânta paloşul în trunchiul arborelui şi asta are sĕ mĕ zăbovéscă cam mult.

— Ba nicĭ decât, căcĭ eu încă îţĭ voiu da ajutor.

Dicênd acestea, zina îşĭ vîrî amêndouĕ mânile în despicătura trunchiului, ca sĕ-i ajute a-l desface mai repede, Văcărelul atuncĭ îşĭ scóte paloşul şi-i prinde amêndouĕ mânile zineĭ în capcană.

— Ce-ai credut sĕ facĭ cu mine, căţăónă bĕtrână? Ai credut sĕ mĕ omorĭ? Acum eştĭ tu în mâna mea. Am sĕ-ţĭ fac şi ţie patru-decile, décă nu-mĭ vei da ochii împĕratului şi ai împĕrătesei, pe carĭ i-ai răpit. Spune-mĭ unde sunt, că de nu aicĭ îţĭ sfărîm capul.

Zîna, după ce a vĕdut, că nu e modru de scăpare din capcana în care cădùse, l'a îndreptat pe văcărelul acesta la ea, spunêndu-i locul unde póte sĕ afle ochii împĕratului şi ai împĕrătesei. Ea i-a mai spus, ca sĕ iée tot din acel loc şi o sticluţă cu apă vie şi cu apă mórtă, căcĭ numai cu aceea póte sĕ-i aşede.

Văcărelul, înainte de a se duce, s'a apucat şi a strîns bine trunchiul arborelui cu nisce funii, ca sĕ nu iésă cumva zîna din capcană, apoi alergând spre casa ei a aflat ochii într'o cutie, asemenea şi sticluţa cu apă vie şi apă mórtă şi le-a luat cu sine. Când a sosit zîna îi dice: Deslégă-mĕ voinice de aicĭ ca sĕ mergem mai iute sĕ aşed ochii împĕratului şi ai împĕrătesei până nu apune sórele.

— Numai acésta nu o fac căţăónă! Ochii vrĕu sĕ-i aşed eu singur şi de mĕ voiu încredinţa, că împĕratul şi împĕrătésa pot vedé cu ei cum au vĕdut şi mai înainte, numai atuncĭ te slobod, altcum nu. De aceea spune-mĭ, cum am sĕ-i aşed. De nu aicĭ îţĭ putredesc ósele!

Zîna, după ce vĕdù şi vĕdù, că de nu va spune n'are mântuire, îi dice văcărelului: — Du-te dér iute acasă voinice, de le aşédă tu singur ochii. Ai de grije însĕ sĕ nu uiţĭ ceva din cele ce ţi-le voiu spune: Ajungênd acasă, pune ochii într'o ulcică cu apă călduţă şi-i lasă acolo până a doua di. Mâne diminéţă îi caută şi, décă se vor fi înmuiat destul de bine, te apucă de lucru. Ochii cei negri sunt ai împĕratului, ér cei vineţĭ ai împĕrătesei. Mai întâiu pune pe împĕratul şi pe împĕrătésa cu faţa în sus şi desfăcêndu-le pleópele, unge bine locul ochilor cu apă din acéstă sticluţă. Pe urmă aşédă-le ochii la locul lor şi unge-i tot cu acéstă apă de trei orĭ una după alta şi, décă nu vor vedé mai bine, ca cum au vĕdut mai înainte, atuncĭ sĕ mĕ chinuescĭ cum îţĭ va plăcé. Te rog déră, voinicule, grăbesce, căcĭ mĕ prea strînge afurisita asta de tulpină!

Văcărelul după ce a aflat tóte din gura zînei, i-a retezat capul, căcĭ scia bine ce-l aşteptă, de-o va slobodi din capcană. După aceea îşĭ scóte vacile şi le pornesce spre casă, ca sĕ nu-l apuce nóptea. Capul zîneĭ încă l'a luat cu sine şi ajungênd acasă, l'a aruncat în pod lângă capetele fetelor ei. Impĕratul a simţit acuma o sdrâncinătură prea puternică şi l'a întrebat: „Ce ai aruncat în pod văcărelule, căcĭ s'a cutremurat tótă casa?“

— Am aruncat, înălţate împĕrate, capul zînei celei bĕtrâne, care ţi-a răpit ochii. Ţi-am adus şi ochii şi, décă va vré Dumnedeu, mâne diminéţă am sĕ ţi-i aşed la loc, ca sĕ vedeţĭ mai bine de cum aţĭ vĕdut odată cu ei.

— Ce stai sĕ vorbescĭ bre? Óre te-ai îmbĕtat de vinul din ploscă?

— Nicĭ nu m'am îmbĕtat şi nicĭ nu glumesc, înălţate împĕrate; ce-e de glumă e de glumă, dér eu vĕ spun adevĕrul!

Mare îi fù bucuria împĕratului şi a împĕrătesei după ce au audit tóte din gura văcărelului. Ei de-abia aşteptau diua următóre, ca sĕ li-se aşede ochii şi sĕ scape odată de întunerecul, în care cădusĕră de atâţia anĭ.

A doua di căută văcărelul la ulcică şi după ce vĕdù, că ochii sunt desul de bine înmuiaţĭ, se apucă de lucru. El aşédă pe împĕratul şi pe împĕrătésa jos, după cum îl învĕţase zîna, şi desfăcêndu-le pleópele, unge mai întâiu locul ochilor, apoi

emularea corurilor române pentru premiile lugoşenilor în curtea bisericei gr. or. şi grădina otelului „Concordia“. Programul special se va disbribui cu ocasiunea emulării. Pentru aducerea judecății asupra producțiunilor corurilor emulante se va compune un juriu din ómenii de specialitate ai Românilor presențî. Juriul va împărtăşi premiile şi afară de acele fiă-care cor va primi liste commemorative pentru conlucrarea la acéstă emulare. *f)* Continuarea „Rugei“.

III. Vinerî, 16 (28) August 1896: *a)* Convenirile la 8 óre a. m. în otelul „Concordia“. *b)* La $8^1/_4$ óre a. m. participarea la părăstasul pentru rĕposatul George Barițiu în biserica catedrală gr. cat. *c)* Şedința II a adunării generale în sala mare a comitatului, la 10 óre a. m. *d)* La 2 óre p. m. Banchet în grădina otelului „Concordia“. *e)* La 7 óre séra Concert împreunat cu representațiune teatrală în teatrul din Lugoşiu. *f)* La 9 óre séra petrecere de joc, în sala otelului, „Regele Ungariei“.

IV. Sâmbătă, 17 (29) August 1896: Escursiunî eventual la Băile Erculane, Orşova, Ada-Kaleh, Pórta de fer etc. *Ospeții carî voiesc a lua parte la escursiune*, sunt rugațî a se insinua pănă în 23 August st. n. la adresa d-lui adv. *Coriolan Bredicean*, în Lugoşiu.

NB: *a)* Despre detailurile acestui program se va tipări un conspect detailat.

b) Pentru esecutarea acestui program s'a constitui un comitet de 45 membrii.

c) Cu eventuale informațiunî va servi un birou permanent, care va funcționa dela 25 August st. n. în otelul „Concordia“ Nr. 15.

d) Programe separate se vor distribui în biroul permanent şi la cassă.

e) Toțî domnii, carî voiesc a se folosi de cuartirele, ce stau la disposiția comitetului arangiator, din nou sunt rugați, ca în înțelesul avisului deja publicat, pănă în 20 August st. n. sĕ se insinue la d-l Dr. *Iacob Maior*, preşedintele secțiunei de încuartirare.

Lugoşiu, 10 August 1896.

Pentru comitetul aranjator:
Dr. Isidor Pop,
secretar general.

Ce e cu reuniunea învĕțătorilor gr.-cat. bihorenî?

O mişcare viuă se observéză între membrii corpului învĕțătoresc gr. cat din comitatul Bihorului. Mişcarea acéstă provine din simțĕmêntul dulce şi interesul viu față de civilisațiunea, progresarea şi înaintarea în cultură a tinerei generațiunî avisață la sprijinul corpului didactic. „Pétra fundamentului culturei“ se numesce învĕțătorul. Măréță şi sublimă e chiămarea lui, pe lângă tóte că se observă un indiferentism şi o nerecunoscință față de dênsul. Invĕțătorul e factorul prim al civilisațiunii, de mişcarea lui eminentă e atêrnată fericirea, prosperarea şi bunăstarea poporelor; pe umerii lui zace sfânta sarcină a crescerii, docilității şi a perfecțiunii. Dênsul e chiămat, din nisce tinere mlădițe a pune fundament solid statului prin stêlpii măreți; dênsul întunerecul îl póte preface în lumina cea mai lucitóre; elementul necultivat ér numai dênsul e capace a-l perfecționa la aşa nivel, ca când-va sĕ devină fala nemurilor şi flórea națiunilor.

De însĕmnătatea asta este pătruns şi corpul didactic bihorean, numai că-i lipsesce factorul principal, mijlocul salutar, radimul puternic şi îndreptarul bun şi neprețuit, fără de care corp învĕțătoresc ajuns la culmea misiunii sale nicî nu ne putem închipui. Nu avem reuniune învĕțătorescă!

Lipsa acestei conferențe o simțesce şi d-l coleg Augustin Pop, atrăgênd atențiunea colegilor în meritul acestei cause sfinte prin câte-va ordurî indicate în colónele acestui diar, (vedî „Gazeta Transilvaniei“ Nr. 160 séu numĕr de Dumineca 29). Domnia-sa încă rógă pe autoritățile nóstre competente sĕ ne stea întru ajutor.

Sĕ se depărteze toțî, carî au dubitat în acest pas, decî: Bucurați-vĕ, dragî colegî! Peste puțin timp avem reuniune!

La apelele făcute în colónele „Gazetei Transilvaniei“, „Familiei“ şi „Unirei“, inimele ubitóre de neam şi de înaintarea şi perfecționarea corpului învĕțătoresc, — carî le posed membrii măritului nostru guvern diecesan, — s'a prefăcut în flacărî ardĕtóre. Tótă puterea şi-au pus în lucrare, concipiind statutele reuniunii învĕțătorilor gr.-cat. din comitatul Bihorului, carî de loc au fost aşternute ministrului de culte pentru aprobare.

Durere însĕ! Statutele de patru-orî s'au respins şi înapoiat din partea ministrului de culte pentru modificare. Ne nutresce firma speranță, că acuma, modificate fiind amĕsurat dorinței ministrului şi aşternute pentru aprobare a cincia-óră — peste puțin timp vor fi provĕdute cu clausula aprobării.

Dorim cu toții aşa sĕ fiă!

Apoi „La timpul binevenit, tot corpul didactic va fi avisat şi învitat pentru constituire la un loc anumit“. Cu rĕspunsul acesta am fost mângăiațî prin Veneratul capitul diecesan — la retrimiterea recursului înaintat în meritul înființărei doritei reuniunî.

Atât pentru orientare!

Vĕdêndu-ne aşa aprópe de înființarea şi constituirea reuniunii nóstre, nu pot trece cu vederea, sĕ nu-mî esprim Prea veneratului capitul diecesan pentru paşii întreprinşî, cea mai adêncă mulțămită. Suntem fălețî cu aşa protecțiă, vom fi recunoscĕtorî orî şi când. Apoi promitem şi sperăm că şi reuniunea nóstră, pe lângă oblăduirea prudentă şi logică! pe lângă iubirea înfocată de cultură; pe lângă ajutorarea morală şi materială, precum şi pe lângă nenumĕratele sacrificii aduse pe altarul culturii din partea măritului guvern diecesan, va prospera, ba încă şi emula; ér ostenelele făcute pentru înființarea doritei reuniunî, pe lângă mulțămita sinceră, vor fi şi recompensate de corpul învĕțătoresc bihorén prin activitatea neîntreruptă la înflorirea şi cultivarea tinerei generațiunî, crescută în adoratele nóstre şcóle confesionale.

P o c e i ŭ, 4 August n. 1896.

Alesandru Mureşianu,
cant. învĕț. la fetițe.

ECONOMIA.

Imbunătățirî şi reforme economice.

Discurs rostit de *I. Georgescu* în adunarea desp. III al Făgăraşului, al Asociațiunei transilvane, ținută în 12 Iulie st. n. 1896 în comuna Porumbacul inferior.

Onorată Adunare!

Unde-i unul nu-i putere
La nevoi şi la durere,
Unde-s doi puterea cresce
Şi duşmanul nu sporesce.
Alexandri.

(Urmare).

Onorată Adunare! O îmbunĕtățire grabnică pe terenul economic, pe care o reclamă spiritul timpului de față, care ne strigă cu glas puternic: „Progres şi érăşî progres în tóte ramurile activității omenescî!“ este fără indoélă *cultura pomilor*. Dér, durere, acéstă îmbunĕtățire economică, după cum vedem şi în acéstă comună, este pănă acum prea puțin băgată în sémă, este lenevită şi părăsită cu totul.

Căcî ce vedem în realitate pe cele mai multe locurî? Vedem grădinî destul de marî şi spațióse, ca şi aicî, aprópe fără nicî un pom roditor în ele; vedem în unele chiar buruenî nefolositóre, ba chiar veninóse, în loc de pomî, legume séu ierburî folositóre omului séu animalelor domestice, ér icî-colea unde mai vedî câte-un biet pomişor doi, tinerî séu bĕtrânî, îțî vine mai mare mila de ei, căcî séu sunt împresurațî de vlăstărî tinerî pe la rădĕcină şi pe trunchiu, pe carî nu-i delătură nimenî, séu sunt atacațî de unele bóle, carî îi fac apoi în cele din urmă de se uscă şi prăpădesc cu totul înainte de vreme.

Astădî, când cu ajutorul drumului de fer, nu mai putem fi ascunşî din vederea străinilor mai cu dare de mână, carî vin şi ne cerceteză țera, sĕ nu ne amăgim şi sĕ credem, că vom fi lăudați pentru nepăsarea şi lenevirea nóstră pe acest teren. Nu, căcî călĕtorii străinî, carî vin şi ne cerceteză țera, întorcându-se érăşî acasă, se apucă şi scriu prin foile lor despre cele vĕdute pe la noi, sĕ nu ne amăgim şi sĕ credem, cum am dis, că vĕdêndu-ne grădinile nóstre, destul de marî şi spațióse, pline de buruenî, vor dice şi scrie, că au vĕdut pomi mândri şi frumoşî séu legume bune şi gustóse. Nu, precum n'am face nicî noi înşine.

Cultura pomilor este luată astădî, din partea poporelor culte, ca şi o cumpănă (busolă), cu ajutorul căreia se póte constata gradul de cultură la cutare popor, deórece s'a adeverit, că cu cât un popor iubesce mai tare cultura pomilor, cu atât stă el pe o tréptă mai înaltă de cultură şi civilisațiune, şi din contră cu cât el despre-țuesce mai tare cultura acelora, cu atât stă pe o tréptă mai de jos a culturei şi a civilisațiunei.

Treptat cu cultura pomilor ar trebui sĕ se facă îmbunĕtățirî şi *culturei legumilor*, căcî după cum le vedem şi pe acestea cultivate în diua de astădî, ele nu aduc mai nicî un folos însemnat poporului nostru. Un strat-dóuĕ de ceapă, altul de sălată, al treilea de morcovî ş. a. lăsate şi acelea de multe-orî, pănă ce le împresóră buruenile, nu ne vor puté împăca nicî-odată tote trebuințele nóstre casnice, ci vom fi siliți a-le cumpăra chiar şi pe acelea cu banî scumpî.

In privința acésta ar puté face ceva mai mult chiar şi económele din acéstă comună, aşa ca sĕ nu mai fiă silite de a fi tot cu crucerul şi decerul în mână, de primăvara pănă tómna, cumpărând la ridichî napî, ceapă, verde ş. a. ér grădinile şi grădinuțele lor sĕ le lase pustii şi pline de buruenî. Sĕ se gândéscă numai cele mai multe la timpul ce-l petrec prin ulițe şi case, ar fi ca sĕ-l petrécă în grădinuțele lor lângă straturile sĕmĕnate cu legume.

Aşa fac Săsóicele, conlocuitórele nóstre, pe carî nicî nu le vei vedé cumpĕrând póme séu legume, căcî ele tot-déuna cultivă destule, nu numai pentru trebuințele lor casnice, ci chiar şi de vêndare; ele încă lucră la câmp, ca şi femeile nóstre, de nu cumva încă şi mai mult, şi cu tóte acestea, în decursul anulni întreg le vedî ducênd legume, sĕmințe, póme, florî şi altele prin oraşele din apropiere, pe carî într'un an de dile fac mai multe parale şi decât cel dintâiŭ econom de ai noştri — pe bucate (Aprobărî).

O altă îmbunătățire şi reformă economică, ce o vedem întrodusă în timpul din urmă şi pe la noi este aceea a uneltelor séu instrumentelor economice.

Cine nu-şî aduce aminte dintre economii noştri mai bĕtrânî, că înainte de acésta cu 40—50 de anî, cu deosebire aicî în țéra Oltului, carĕle erau neferecate, plugurile erau de lemn, éră de maşinî pentru sĕmĕnatul şi săpatul cucuruzului, de cele pentru îmblătit, secerat, cosit, sĕmĕnatul grâului şi altele nicî pomană nu era; cine nu-şî aduce aminte, că pe noi ne cuprindea óre-care mirare, când audiam pe ostaşii noştri mai bĕtrânî, reîntorşî de prin rĕsbóiele cu Neamțul séu Franțozul, povestindu-ne, că pe acolo se sapă cu o maşină trasă de cai séu boi, se séměnă grâul, sĕcara, ovésul ş. a. cu maşina sĕ îmblătesce cu maşina se treeră ş. a.: astădî étă-ne ajunşî şi noi acolo, ca sĕ nu mai lucrăm cu mânile de cât fórte puțin, lucrându-se cele mai multe lucrurî din economiă prin puterea animalelor domestice.

Acestea sunt tot atâtea îmbunătățirî şi reforme pe terenul economic şi cine póte pătrunde tainele viitorului, ca sĕ nu crédă, că peste alțî 40—50 de anî economii de atuncî nu vor sta în față cu alte îmbunătățirî şi reforme încă şi mai marî şi mai

---

aşédă ochii la amêndoi; pe urmă ii unge odată şi îi întrébă: Vedețî?

— Vedem ca printr'o sită désă.

După aceea le mai unge odată pleópele şi-i întrébă érăşî: Dér acum vedețî?

— Vedem ca printr'un ciur.

Pe urmă îi mai unge înc'odată şi îi întrébă érăşî: Dér acum vedețî?

— Acum vedem aşa de bine ca nisce copii de doi-spre-dece anî.

Impĕratul şi împĕrătésa, când s'au vĕdut érăşî cu vederea ochilor, nu scieau de bucuriă cum sĕ mulțuméscă lui Dumnedeu şi văcărelului. Ei mai mare recunoscință ca aceea n'au aflat pentru văcărelul, decât sĕ-i dăruéscă tóte averile lor şi sĕ-l ia ca fiiu crescĕtor al lor, căcî ei şi aşa n'aveau nicî un copil şi nicî un moştenitor în scaunul împĕrătesc.

Impĕratul şi împĕrătésa, după ce şi-au asigurat scaunul lor, s'au gătit de drum, căcî de atâția anî nu-şî mai vĕdură nicî prietinii, nicî rudeniile. Ei la plecare au încredințat copilului lor tóte cheile palatului, numai una nu dela grajdul cel din fund nu i-au dat'o, spunêndu-i, că în grajdul cel din fund e un cal nĕsdrăvan şi se tem sĕ nu-l încalecî cum-va şi sĕ-l tot ducă pănă-l va prăpădi.

Fiiul, după ce a plecat împĕratul de acasă, s'a dus prin tóte odăile palatului şi prin tóte grajdurile, ca sĕ-şî vadă averile dăruite. Lui îi venì într'o di pofta, sĕ între şi în grajdul din fund şi fiind-că grajdul avea o uşă de fier, pe care n'o putea rupe a săpat grajdul pe de desupt şi astfel a ajuns la cal. Ajuns aicî, a scos prin acéstă gaură calul afară la lumină. Calul, după ce se vĕdù afară, îi dice flăcăului: Ei, domnul meu! Décă vréi sĕ ne preumblăm, încalecă pe mine şi haide sĕ mergem pănă la o fată de împĕrăt, care are sĕ-țî fiă mirésă!

Flăcăul n'a aşteptat sĕ-l róge mult şi el s'a dus de s'a îmbrăcat cu hainele cele mai frumóse ale împĕratului şi a încins şi sabia cea mai frumósă şi a venit érăşî la cal; a pus şéua pe el şi frêul în cap şi încălecându-l au eşit pe pórtă afară. Tótă îngrijirea casei a lăsat'o pe un servitor, care-l avea mai credincios. Calul, după ce a eşit afară din curte, a nechezat una, dér atât de puternic, încât l'au audit şi împĕratul şi împĕrătésa tocmai de acolo de unde erau ei duşî. Calul îşi dise atuncî:

— Te ține numai bine domnul meu, sĕ nu cadî cumva, căcî eu voiu merge iute ca vêntul şi ca gândul. Nechezatul meu s'a audit cale de o sută de dile şi îndată ce-l va fi audit împĕratul şi împĕrătésa, ei se vor grăbi acasă, căcî se tem de vre-o nenorocire.

Impĕratul, cum a audit nechezătura calului, dise către împĕrătésa: Ai audit nechezatul calului nostru celui nesdrăvan?

— L'am audit, împĕrate! Sĕ ne grăbim numai către casă, căcî neastâmpĕratul de băiat l'a scos din grajd şi-l va fi încălecat. Băiatul nu-i scie séma calului şi păn' ajungem noi póte că mai nu-l mai aflăm în viéță. Păn' acasă avem un drum de douĕdecî de dile.

Calul, după ce i-a spus domnului sĕu, ca sĕ se țină bine, s'a ridicat în vĕzduch şi s'a dus ca vêntul şi ca gândul pănă în țéra unde era mirésa stăpânului sĕu. Calea acésta o făcură ei în vre-o douĕ césurî numai. Când era aprópe de oraşul împĕrătesc se opresce calul într'o pădure şi îi dice stăpânului sĕu:

— Eu rĕmân în pădurea asta, ér tu sĕ te ducî în oraş şi sĕ întri în curtea împĕrătéscă, căcî împĕratul are sĕ te tocméscă de găinar peste pasĕrile din curte şi aşa vei puté sĕ-țî vedî mirésa în fiă-care di. Ai de grijă însĕ, că împĕratul are treî fete marî. Mirésa ta e cea mai mică, carea este şi cea mai frumósă şi mai deşteptă din tóte. Inainte de a te apropia de oraş, te dă de-a peste capul şi te vei schimba într'un moşnég bĕtrân! Frêul meu i-al cu tine şi când vei avé lipsă de mine, scutură-l odată şi eu îndată voi fi acolo.

Flăcăul după ce a audit acestea dela cal, i-a luat frêul şi s'a dus spre oraş. Când era aprópe de oraş s'a dat peste cap şi s'a prefăcut nenişorule, într'un moşnég bĕtrân. S'a dus pănă în curtea împĕrătéscă şi împĕratul l'a tocmit ca găinar, mai dându-i înc'o slujbă: ca în dilele secetóse sĕ ude

minunate ca acestea, ce le vedem noi astădĭ?

Unuĭ Francez séu Neamț, carĭ în țéra lor pórtă o economiă mai înțeléptă de câmp vĕdêndu-ne miriștile nóstre după secere, arse și pârlite de sóre și fără nicĭ o verdéță pe ele, pe carĭ umblă de cele mai multe-orĭ nisce vite slabe și mórte de fóme, îĭ s'ar părea, că se află într'o țéră sĕlbatică, ér nu civilisată precum e a nóstră.

La acésta ar trebui sĕ se cugete și economii din acéstă comună, deórece după cum vedem cultura trifoiului și a celorlalte plante de nutreț, nu se află nicĭ măcar la început, deși pământul se arată destul de bun și priincios culturei lor.

Cultura trifoiului roșu, precum și a celorlalte plante de nutreț au luat în timpul din urmă și pe la noi în apropierea orașelor și în comunele cu câmpurile comassate un avênt așa de mare, încât negustorii de asemenea sĕmênțe, carĭ mai înainte cu 20—30 de anĭ, abia vindeau câte-va ďecĭ de chilograme pe an, astădĭ vênd mai multe ďecĭ și sute de măjĭ metrice; mai mult, chiar și unii economĭ de pe la sate, unde se cultivă asemenea plante, au început a-șĭ scóte înșĭ-șĭ sĕmênțele de lipsă din acelea, nu numai pe séma lor, ci chiar și pentru vêndare.

Ce dovedesc tóte acestea? Dovedesc aceea, că cultura ierburilor sĕmĕnate este tot așa de lipsă și folositóre în economiă, ca și ceea a bucatelor, și că economii, carĭ nu încércă introducerea lor cât mai în grabă în economiă, ĭșĭ lipsesc vitele de cel mai bun și mai gustuos nutremênt atât de peste vară, cât și de peste iérnă.

Când cultura ierburilor de nutreț va lua și în acéstă comună un avênt mai mare; când vitele nu vor mai fi silite a umbla peste vară mórte de fóme prin miriștĭ, atuncĭ se vor putea face încercărĭ și cu crescerea unuĭ soiŭ mai bun de vite, precum e cel actual; s'ar putea face încercărĭ cu crescerea vitelor de rassa (soiul) Pintgau, Simenthal și altele; până când însĕ nu se va face acésta, până atuncĭ trebue sĕ se mulțăméscă economii noștri cu vite de aicĭ, ca și de pe aiurea cu soiul actual, deórece eventualele încercărĭ, nu numai că n'ar reuși, ci ar putea fi chiar păgubitóre pentru cei ce le-ar întreprinde. (Aprobărĭ).

In legătură cu acestea n'ar strica, când economii noștri ar fi mai prevĕďĕtorĭ și la vinderea bucatelor și ar cultiva mai cu sémă astfel de sĕmĕnăturĭ, carĭ nu recer atâta lucru și carĭ se plătesc mai bine, deórece nu numai la noi, ci chiar și în alte țĕrĭ se simte o scădere continuă în prețul bucatelor.

Impregiurarea acésta a făcut pe unii economiștĭ învĕțațĭ, ca sĕ studieze afacerea și sĕ publice apoi resultatele ei. Resultatele la carĭ au ajuns economiștii numițĭ sunt fórte interesante. Din acelea se vede, că nu scade prețul bucatelor, pentru-că ce s'au înmulțit ródele pământului, ci pentru-că ce o sémă de speculanțĭ vênd și cumpĕră pe termin la bursa din capitalele țĕrilor mai marĭ anumite cuantitățĭ de bucate, carĭ cumpĕrate din mână în mână, hotăresc prețul lor adese-orĭ nu numai dintr'o țéră, ci de cele mai multe-orĭ chiar din lumea întrégă.

Lucrul stă așa! Un bancher séu un om care trăesce după venitele capitalului sĕu, pune încă prin Ianuar séu Februar o anumită cuantitate de bucate în vêndare, carĭ se află încă pe câmp și abia rĕsărite, cu un preț bagatel, pentru carĭ și pune suma de lipsă îndată jos în banĭ séu hârtii de valóre. Altul de lângă el dă în têrg și-l câștigă cu câte-va procente, pe carĭ bogătanul le bagă în busunar drept dobândă, după capitalul sĕu pus în jocul de bursă (un fel de lotăriă). Al treilea de mai încolea cumpĕră aceeașĭ cantitate de bucate, pe lângă óre-carĭ procente, pe carĭ le vinde la al patrulea și așa mai departe.

In modul acesta se ficséză prețul bucatelor, nu numai dintr'o țéră, ci adeseorĭ din lumea întrégă, astfel ca speculanții sĕ câștige tot mai mult, ér plugarul sĕ nu-șĭ pótă scóte din vinderea acelora nicĭ măcar cheltuelile făcute cu lucrul câmpului și strînsul acelora.

Stăpânirea din țéra nemțéscă, a fost cea dintâiu, care a adus acum mai de curând o lege, prin care se opresc têrguelile de bucate făcute pe termin mai înainte de strîngerea recoltelor de câmp. Rĕmâne acum rêndul la stăpânirile celorlalte țĕrĭ, ca sĕ facă și ele asemenea, ca astfel bietul econom sĕ nu mai fiă silit de a-șĭ lăpăda bucatele sale, câștigate cu multă trudă și ostenélă pe un preț de nimic.

Acestea sunt onorată adunare! îmbunătățirile și reformele mai nouĕ pe terenul economic; îmbunătățirĭ, carĭ au dat și mai dau și astăďĭ mult de gândit economiștilor învĕțațĭ.

Dée D-ďeu, ca pornirile stricăcióse arătate în acest discurs sĕ se împuținéză și se încetéză din an în an tot mai tare din mijlocul poporului nostru; dée D-ďeu de altă parte ca îmbunătățirile și reformele economice amintite aci sĕ se introducă cât mai curênd prin tóte comunele nóstre: atuncĭ nu ne îndoim, că vom putea realisa mai lesne și mai ușor scopul la care țintesce asociațiunea nóstră transilvană și despărțămintele ei, care nu este altul decât: „literatura română și cultura poporului român!“ (Aplause generale).

Amintirĭ din viața de soldat.

(Narațiune).

Intr'adevĕr erau frumóse timpurĭ pe vremea când eram eu soldat. Purtam pe atuncĭ rocurĭ albe și când ómenii ne ďiceau, că pantalonii ne ajung până la gât, nóuĕ nicĭ că ne păsa, pentru-că sciam că numai de năcaz ne ďic, find-că ei nu puteau sĕ aibă tot așa.

Un fecior mai țanțoș ca mine nicĭ nu se afla în regiment, hainele îmĭ stăteau pe trup de minune frumos.

Ceea ce voesc acum sĕ vĕ vorbesc este un lucru de tot serios, care într'adevĕr pentru mine fù cam neplăcut și era pe aci sĕ-mĭ pierd renumele bun, ce-l aveam. Dér, cumcă eu într'adevĕr trebue sĕ fiu un om cu minte, ceea ce toțĭ ómenii dela noi din sat o sciu, se vede și de acolo, că atuncĭ nu m'ar fi ales și pe mine în comitetul satului, de-órece acolo au lipsă numai de ómenĭ cu minte ca mine.

A fost așa-deră, ca sĕ nu facem vorbă multă, cam prin anii 50. Pe timpul acela eu eram recrut în orașul B. la regimentul X. Timpul era cam înaintat, erau aprópe împlinite cele 8 sĕptĕmânĭ de năcas și se apropia timpul sĕ mergem și noi cei tinerĭ sĕ stăm cu pușa în serviciu. De câte-orĭ îmĭ aduceam aminte de acésta, tot-déuna mĕ temeam, pentru-că în serviciu cât ce greșescĭ ceva îndată te iau de după cap și te aruncă pe câte-va ďile în „cușcurie“.

Intr'o ďi venì la mine un amic F., cu care eram la o companiă și îmĭ era și pămêntén.

Amicul F. îmĭ ďise:

— „Scii frate ceva, eu mi-am împlinit anii de cătăniă și acum mĕ duc acasă la ai noștri; dér tu, care numai acum începĭ cu cătănia și vei merge cât de curênd în serviciu, trebue sĕ-țĭ cumperĭ o gheretă (încăperea pentru sentinelă). Măsarul nu ți-o face din 10 fl. și de aceea scì tu ce, dă-mĭ tu 3 fl. și îțĭ las eu pe a mea, pentru-că eu nu voesc sĕ o duc cu mine acasă. Cu 3 fl. numai ție ț'o dau, că-mĭ eștĭ prieten și pămêntén. Ghereta este aceea, care stă dinaintea pazei colo în piață și poțĭ sĕ ți-o aducĭ acasă încă astăďĭ“.

— „Apoi frate F.“, îĭ ďiseiu eu, „căsuța aceea nu-i de-a împĕrăției?“

Amicul meu la întrebarea acésta nu și-a mai putut reține rîsul și-mĭ ďise:

— „Frate eu nu te ținém așa nebun, atuncĭ împĕrăția multĭ banĭ ar trebui sĕ aibă ca sĕ pótă cumpĕra la toțĭ recruții câte-o gheretă. Tu însĕ, décă în sĕptĕmâna viitóre ț'a veni rêndul sĕ mergĭ în serviciu și n'o vei avea, atuncĭ îĭ vede tu, ce-țĭ va ďice d-l sergent, pentru-că el mai mult de lucru are cu aceea, ca toțĭ ficiorii sĕ aibă căsulia sa și ďice, că soldatul fără de acésta e ca și bourelul fără casă“.

După vorbele acestea amicul F. mĕ privi așa cu jele, încât eu îĭ credui tóte câte îmĭ spuse până acum. Atuncĭ eu cu un greu oftat am scos din busunar 3 fl. și i-am dat amicului F. și astfel têrgul s'a isprăvit și căsulia din piață era proprietatea mea.

— „Părinții tĕi“, ďise amicul F., băgându-șĭ iute în busunar cei trei florenĭ, „se vor bucura, când le voiu spune, ce têrg bun ai făcut“.

Amicul meu îșĭ luă ďiua bună dela mine, ér eu mai dorindu-le celor de acasă multă voie bună și sănĕtate, s'a dus, ďicênd, că se grăbesce la tren ca sĕ nu întârďie.

Acum eu n'aveam alt lucru mai de grabă, decât sĕ mĕ duc iute după căsulia de pază de pe piața cea mare. Când am vĕďut eu căsulia, așa frumósă, colorată cu negru-galbin, atuncĭ într'adevĕr mi-a rîs inima în piept și eu aș fi luat căsulia numai decât în spate, de nu era prea grea. Pentru aceea m'am dus în odaia de pază și am ďis d-luĭ corporal:

— „D-le corporal, n'ai fi d-ta așa de bun ca sĕ lașĭ pe un ficior dela pază sĕ-mĭ ajute sĕ duc în casarmă căsulia aceea, ce stă afară?“

La vorbele aceste corporalul înholbă nisce ochĭ marĭ și strigă către mine:

— „Mișelule, eștĭ nebun, orĭ beat? Vedĭ de te cară de aicĭ, că îțĭ ard nisce pălmĭ, de-țĭ sar dinții din gură, tot câte cincĭ de-odată!“

Cu d-l corporal am nimerit'o rĕu.

— „D-le corporal“, îĭ ďiseiu din nou, „credĭ d-ta că eu sunt nebun orĭ beat, când eu cer sĕ-mĭ daĭ ce e al meu? Sciu eu acum de ce nu voescĭ d-ta sĕ mĕ lașĭ sĕ-mĭ duc acasă căsulia, îțĭ place d-tale de ea și voescĭ sĕ o țĭĭ pentru d-ta; eu îțĭ spun însĕ, că aceea nu-i căpĕta-o!“

Abia iam spus eu aceste, și el face semn unuĭ soldat, îĭ spune ceva încet la urechiă, arată cu degetul la cap, soldatul caută la mine și iésă afară din odaie.

După aceea corporalul s'a purtat mai prietinesce cu mine, mi-a ďis sĕ șed pe o bancă, ce se afla acolo, și îmĭ ďise sĕ aștept numai puțin, că va veni numai decât un ficior, care sĕ-mĭ ajute sĕ duc căsulia. Eu m'am liniștit și iar l'am întrebat:

— „D-le corporal, sĕ nu-mĭ ia-ĭ în nume de rĕu, că eu am fost cu d-ta așa de dur, dér vedĭ o așa căsuliă ca aceea, nu-i numai jucăriă.

Corporalul privì cu compătimire la mine, dér nu ďise nimic. Ceilalțĭ soldațĭ dela pază rîdeau și șopteau între sine, dér eu nu înțelegeam nimic de ce ei rîd, și așa eu cugetam: rîdețĭ voi, dér eu am cumpĕrat un lucru bun și frumos fórte lesne, dela amicul meu F.

De-odată vĕd numai, că se deschide ușa odăiei de pază și în lăuntru intră medicul militar urmat de doi soldațĭ dela spital. Noi toțĭ sărirăm de pe băncĭ, când a intrat medicul, corporalul îĭ insciința medicului ďicênd:

— „D-le medic, acesta e omul“.

Atuncĭ mi-am gândit: d-l medic va visita prima dată căsulia sĕ vadă, că óre e destul de sănĕtósă pentru de-a putea locui în ea. Dér ce sĕ vedĭ? In loc sĕ visite căsulia, el vine la mine îmĭ caută pulsul, mĕ întrébă, că am poftă de mâncare, și că pot dormĭ bine.

— „Fórte bine d-le medic“, i-am rĕspuns eu, „dér eu nu sunt morbos, și mi-se pare, că aci este o greșală, pentru-că eu am venit singur numai după căsulia de afară sĕ o duc acasă“.

— „Fórte bine“, îmĭ ďise medicul, „îțĭ vei căpĕta căsulia ta numai decât“, demândă apoi corporalului: „Numai decât sĕ aduce-țĭ un car ca sĕ ducem pe acest nefericit în spitalul militar“.

Când am auďit de spital, am luat'o

---

straturile cu florĭ și în fiă-care diminéță sĕ pună pe ferésta dela odaia în care dorm fetele câte-un buchet de florĭ, pe care sĕ-l pótă lua fetele, când se vor scula.

Găinarul îșĭ făcea bine datorința și împĕratului îĭ plăcea mult de el, vĕďêndu-l atâta de harnic.

Fetele cele mai marĭ erau logodite amêndouĕ și după câte-va ďile au și avut nunta. Așa, că împĕratul a rĕmas numai cu cea mai mică. Intr'o ďi, pe când era numai fata singură acasă și se uita pe feréstră la moșneagul, care plivea buruenele dintre florĭ, se dă moșnegul peste cap și se preface într'un voinic mândru și frumos de-i răpì inima fetei. Flăcăul scuturà frêul și iată-i calul pe care-l încalecă și, ridicânse în vĕzduh, dă un ocol împrejurul orașului, apoi se slobóde érășĭ jos în grădină. De aicĭ calul se duce și voinicul se dă de-a peste capul de se schimbă érășĭ în moșnegul de mai înainte. Fata, după ce vĕďù acésta minune ne mai auďită, nu se putù răbda sĕ nu-l întrebe, că cine este el și ce fel de om nesdrăvan e, de s'a schimbat într'atâtea forme..

Flăcăul i-a spus, că este fecior de împĕrat și că el a venit aicĭ numai s'o vadă, de-órece ea e surďuită de mirésa lui. Învoiala s'a făcut și din partea fetei. Ei se înțelegeau acuma despre nunta lor, când și în ce ďi are s'o aibă.

Intr'una din ďile vine un fecior de împĕrat, ca sĕ pețéscă fata împĕratului. Fata nicĭ nu voia sĕ se arate, ďicênd, că ea îșĭ are mirele ei. Impĕratul se făcea foc de mâniă, când o auďi și o silea pe fată cu tot prețul sĕ se arĕte pețitorului. Fata a eșit din casă și s'a dus la bordeiu de 'i s'a jeluit găinarului. Găinarul s'a dat de-a peste capul și s'a schimbat într'un voinic mândru și frumos și scuturând din frêu i-a venit și calul. El îșĭ încălecă calul și după ce dă un ocol împrejurul orașului, vine și intră în curtea împĕratului. Impĕratul când îl vede mult se minunéză de o așa frumusețe de om și ďice în gândul sĕu; Un așa ginere, când mi-ar veni, ce mândru așĭ fi eu atuncea!

Intr'acestea îĭ ďice fata: — Vedețĭ tată, acesta este mirele ce mi l'am ales eu!

— Și cine e? Și de unde-l cunoscĭ tu?

— Il cunosc, căcĭ acesta este găinarul tĕu.

— Care găinar?

— Moșnegul, care l'ai tocmit în ďilele trecute ca sĕ ne îngrijéscă găinile și sĕ ne ude grădina cu florile.

Imperatul nu voia sĕ crédă vorbele fetei, credênd, că a înebunit de bucuriă, vĕďênd un așa fecior frumos.

Feciorul, după ce intră în casă, îĭ cere împĕratuluĭ fata, spunêndu-i, că învoiéla între el și între fată e făcută de mai înainte, și acum nu-i rĕmâne alta, decât sĕ facă pregătirile de nuntă până se va reîntórce el de acasă cu părinții lui. Spunêndu-i acestea s'a făcut nevĕďut.

Feciorul de aicĭ a plecat acasă, căcĭ se temea, nu cumva sĕ soséscă împĕratul și împĕrătésa din călĕtoria lor și sĕ nu-l afle acasă. El, cum ajunge acasa, îșĭ așéză calul în grajd și astupă gaura ce o săpase. După ce le-a pus pe tóte în bună rênduélă sosesce și împĕratul cu împĕrătésa din călĕtoriă și mult se bucurară vĕďêndu-șĭ fiul întreg și sănĕtos. Impĕratul îĭ întrébă, că de ce a nechiezat calul cel nesdrăvan, căcĭ auďindu-l s'au grăbit acasă, temêndu-se sĕ nu 'i se fi întâmplat vr'o nenorocire. Feciorul n'a tăgăduit, el i-a spus drept împĕratului și împĕrătesei pe unde a umblat și ce 'i s'a întâmplat. Impĕratul și împĕrătésa după ce s'au mai odihnit vre-o douĕ-trei ďile, s'au gătit din nou de călĕtoriă ducêndu-se dimpreună cu fiul lor după mirésa, ce i-a fost ursită.

Ei, după ce și-au luat mirésa au venit acasă și au mai făcut înc'o veseliă cum nu s'a mai vĕďut. Impĕratul și-a dat scaunul sĕu văcărelului, pe care și-l luase de fiu. Văcărelul a fost un împĕrat atâta de puternic și atât de înțelept încât 'i se dusese vestea în tótă lumea de puterea și înțelepciunea sa. Ei au trăit în înțelegere și dragostea cea mai bună și vor fi mai trăind și astăďĭ de nu vor fi murit.

Incălecai p'o șea și vĕ povestii așa.

Dometiu Dogariu.

pe ușă afară, dér cei doi soldați o apucară după mine, strigând:

— „Prindeți-l! Prindeți-l! Acela-i nebun!“

Și se fi vědut cum alergau ómenii după mine strigând, dér acéstă n'a ținut mult, pentru-că în curênd m'au prins și m'au dus înapoi în odaia de pază. De ostenélă și de frică nicĭ nu mai puteam vorbi, numai ḑiceam din când în când:

— „Nu-s nebun! — căsulia am cumpěrat'o cu 3 fl.!“

Aci se apropiă de mine medicul și cu compătimire mě întrébă:

— „Spune-mĭ mie, ce tot ai tu cu căsulia?“

Acum am început eu aĭ povesti tóte dela început. Medicul începù a ride și toțĭ feciorii, carĭ se aflau în odaia de pază. Eu însě, acum am înțeles, că prietinul meu F. m'a înșelat.

Dér nicĭ nu gătaiu bine de povestit, și iată, că se deschide ușa odaiei și o patrolă aduce între baionete pe amicul F., care era mort de beat. Amicul F. în loc sě se ducă acasă, s'a dus cu ceĭ treĭ fl. în cârciumă și s'a îmbătat tun. Prietinul meu a trebuit sě stea mai multe ḑile în arest.

Sosind în casarmă sergentul mě întimpina cu vorbele:

— „Nŏ! Nebunule, décă tu atâta ai fi de mare cât de prost, atuncĭ ai pută sěruta luna“. Y.

MULTE ȘI DE TOATE.

Un rěspuns potrivit.

Profesorul Hufeland, care tot-odată era medic și autorul cărții intitulate: „*Macrobiotica*“, fù chiămat odată la curtea regelui Frideric Wilhelm III. Acesta îi ḑise lui Hufeland: D-ta trebue sě scii vindeca orĭ și ce bólă, de-órece nimenĭ nu cunósce așa bine corpul omenesc ca d-ta!“

— „La tótă întêmplarea noi medicii cunóscem corpul omenesc“, rěspunse Hufeland, „dér medicii sunt ca și păzitorii de nópte; aceștia cunosc fórte bine stradele, dér nu sciu ceea ce se' află înlăintrul caselor“.

*

Potu-se sci cugetele și simțemintele omului de pe trăsurile feței?

Fisiognomia este sciința, care învață de-a cunósce de pe trăsurile și desvoltarea fețeĭ caracterul (însușirile) omului. Renumitul naturalist Carus a scris despre sciința acésta o carte întitulată: „Când regii edifică, lucrătorii au mult de lucru“. In cartea acésta se scriu multe despre diferitele forme și trăsurĭ ale feței.

Intre altele se ḑice, că un om cu barba ascuțită însémnă că este șiret, înțelept și tăcut; barba móle și grósă e semnul cuminției, semnul unui temperament rece, o natură dură; barba mică este semnul unui temperament lăsător, a lipsei unei voințe firme și a lașității și fricei. O barbă, ce mai mult e dată înapoi, e semnul naivității, simplicității.

Décă spațiul între nas și marginea buzei de sus e mic, și décă pe față se pot vedé crețe, atuncĭ respectivul este de o natură tare simțitóre, dér de caracter slab. Se ḑice, că acel om, a căruĭ buză de sus e îngustă, nu este inteligent. Décă spațul între nas și buza de sus e puțin lungă, dér nu neted, atuncĭ însémnă, că respectivul are dela natură darul oratoriei, ér décă spațiul e lung și neted, însémnă un caracter ordinar și rěutăcios.

Un nas de tot têmpit, cărn, e semnul timpirei, ceea ce cam cu greu se crede, de-órece Socrate încă avea nasul cel mai urît de pe lume, și totușĭ a fost cel mai învěțat din lume.

Un nas, care e de tot drept, însémnă că respectivul e om de tot viclén, periculos.

D-l Carus mai scrie în cartea sa, că omul, care are o voce răgușită, este „pessimist“, și privesce tóte întêmplările cu nepăsare; ér cel ce are o voce sonoră și aspră, are un caracter energic.

*

Una pentru alta.

Sunt câțĭ-va anĭ, de când se întêmplà în Anglia un duel între un medic militar, numit Dr. Youny, și un oficer de cavaleriă. Dr. Youny conducea pe rîul Themsa o luntre, în care se afla o societate de dame și doctorul mai cânta și din flaută, prin ce făcea o deosebită plăcere damelor din societate. Dr. Youny a observat, că ei sunt urmărițĭ de o altă luntre, în care de-asemenea se afla o societate de dame și oficerĭ, de-órece le plăcea cântecul flautei. Medicul însě, îndată ce vědù, că luntrea, în care se aflau ceilaltĭ oficerĭ, încetă de-a mai cânta din flaută. Unul dintre oficerii străinĭ întrebă într'un ton aspru, pe medicul militar, că pentru ce nu mai cântă. — „Pentru-că așa mi-a plăcut“, rěspunse medicul. — „Dér mie nu-mĭ place“, strigă oficerul cam mănios, „și d-ta trebue sě cânțĭ mai departe, séu, décă nu, pe onórea mea te arunc în apă!“

Doctorul Youny, fiind-că nu scia se înóte trebui vrênd nevrênd, sě se supună porunceĭ oficerului și cântă mai departe până ce ajunse la țěrmure.

Indată ce doctorul a ajuns la țěrm, a cerut satisfacția dela oficerul de cavaleriă, ḑicêndu-i: „D-le, eu, ca sě nu stric societatea mea și a d-tale, m'am supus cererii d-tale îndrăsnețe, dér acum și d-ta trebue sě-țĭ dai socotéla înaintea mea. Décă ai curaj, atuncĭ diminéță trebue sě te presențĭ la óra și la locul, carĭ le voiu statori eu, și acolo ne vom bate. Eu doresc, ca lucrul sě rěmână între noi și nu vom avé lipsă de martorĭ“.

Oficerul primì învitarea și la óra hotărîtă se presentă cu o sabiă bine ascuțită la locul statorit de doctor.

Dér ce sě vedĭ? Oficerul a mărmurit, când vědù pe doctorul Youny, că scóte din busunar un pistol pe care-l țintì spre capul oficerului ḑicêndu-i: „Domniata trebue sě te apucĭ sě jocĭ, după cum îțĭ voiu cânta eu cu flauta, la din contră îțĭ descarc un glonț în cap!“

Oficerul nu se opuse și începù sě jóce, și jucă, jucă o jumětate de óră. După aceea îșĭ puse doctorul flauta la o parte și ḑise oficerului: „Acum suntem împăcațĭ, d-le! D-ta ierĭ m'ai silit sě-țĭ cânt din flaută fără voiă, ér astăḑĭ te-am silit pe d-ta sě jocĭ fără voiă. Una pentru alta! Acum îțĭ stau la disposițiă, décă d-ta voescĭ sě ne duelăm, dér atuncĭ numaĭ între martorĭ“. Ambii duelanțĭ se depărtară mulțămițĭ dela locul de duel.

*

Cea mai vechiă epistolă de amor.

Intre tesaurile prețióse, carĭ se află în museul „Britisch“ din Londra se află și o cărămidă cam mărișóră, care atrage atențiunea visitatorilor. Pe cărămida acésta se află o inscripțiă, care conține cea dintâiŭ declarațiă de amor, făcută înainte cu 3500 de anĭ, în scris, de către un cavaler de atuncĭ amantei sale.

Călendarul sěptěmânei.

AUGUST. are 31 ḑile. MĂSĂLAR.

Ḑilele	Călend. Iul. v.	Călend. Gregor.
Dum.	4 Ss. 7 mart. de Ef.	16 Rochu B.
Lunĭ	5 S. m. Eusigiu	17 Liberat
Marțĭ	6 † **Schimb la față**	18 Elena
Mer.	7 S. m. Domețiu	19 Sebald
Joi	8 S. mart. Emilian	20 † **Sf. Stefan**
Vin.	9 S. ap. Matei	21 Bernat, Adolf
Sâm.	10 S. m. Laurențiu	22 Timoteiu.

Têrgul de rîmători din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 10 August de 5597 capete, la 11 August au intrat —.— capete și au eșit 1030 capete rěmânênd la 12 Aug. un numěr de 4567 capete.

Se notéză marfa: unguréscă veche grea dela 44.— cr. până la 45.— cr. marfă unguréscă tineră grea dela 47.— cr. până la 48.— cr., de mijloc dela 48.— cr. până la 49.— cr. ușóră dela —.— cr. până la —.— cr.

Cursul la bursa din Viena.

Din 14 August 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.20
Renta de coróne ung. 4% . . .	99.50
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	123.65
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.60
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.80
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	97.20
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	97.—
Imprum. ung. cu premii	152.75
Napoleondorĭ.	9.51
Mărcĭ imperiale germane . . .	58.62½
London vista	119.70
Paris vista	47.55
Rente de coróne austr. 4%. . .	101.20
Note italiene.	44.05

Cursul pieței Brașov.

Din 15 August 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.46	Vênd.	9.49
Argint român.	Cump.	9.43	Vênd.	9.45
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.48	Vênd.	9.51
Galbenĭ	Cump.	5.55	Vênd.	5.60
Ruble rusescĭ	Cump.	126.	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.30	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.60	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

din 12 August n. 1896.

Semințe	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	până
Grâu Bănățenesc	81	6.85	6.95
Grâu dela Tisa	81	6.90	7.—
Grâu de Pesta	81	6.85	6.95
Grâu de Alba-regala	81	6.65	6.70
Grâu de Bácska	81	6.70	7.05
Grâu ung. de nord	81	.—	.—

Semințe vechĭ orĭ nouě	soiul	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilgr. dela	până
Secară		70—72	5.50	5.55
Orz	nutreț	60—62	3.70	4.—
Orz	de vinars	62.64	4.75	5.50
Orz	de bere	64.66	6.—	7.50
Ověs		39.41	5.25	5.65
Cucuruz	bănăț.	75	.—	.—
Cucuruz	altŭ soiu	73	.—	.—
Cucuruz	„	—	.—	.—
Hirișcă	„	—	—.—	—.—

Prețul pe 100 chilograme.

Productediv.	Soiul	Cursul dela	până
Sem. de trif.	Luțernă ungur.	—.—	—.—
—	transilvană	—.—	—.—
—	bănățénă	—.—	—.—
„	roșia	—.—	—.—
Oleu de rap.	rafinat duplu	—.—	—.—
Oleu de in		—.—	—.—
Uns. de porc	dela Pesta	48.—	48.50
„	dela țéră	—.—	—.—
Slănină	svêntată	42.—	43.—
„	afumată	49.—	50.—
Sěu		—.	—.—
Prune	din Bosnia în buțĭ	10.25	10.75
„	din Serbia în saci	10.25	10.75
Lictar	slavon nou	14.25	14.50
„	bănățenesc	12.50	13.—
Nucĭ	din Ungaria		
Gogoșĭ	ungurescĭ		
„	serbescĭ		
Miere	brută	—.—	—.—
„	galbină strecurată	—.—	—.—
Ceară	de Rosenau	—.—	—.—
Spirt	brut	—.—	—.—
„	Drojdiuțe de spirt	—.—	—.—

Bursa de Bucurescĭ

din 13 August n. 1896.

Valori	Do-bênda.	Scad. cup.	Cu banĭ gata
Rentă română perpetuă 1875	5%	Apr.- Oct.	101 3/8
Renta amortisabilă	5%	„ „	100.—
„ „ (Impr. 1892 . . .	5%	Ian.--Iul.	99.—
„ „ din 1893	5%	„ „	99.—
„ „ 1894 int. 6 mil.	5%	Apr.-Oct.	96.½
„ „ (Impr. de 32. ½ mil.	4%	Ian.-Iulie	86 ½
„ „ (Impr. de 50 mil.	4%	„ „	87.¾
„ „ (Imp. de 274 m. 1890	4%	„ „	87.—
„ „ (Imp. de 45 m. 1891	4%	„ „	86.¾
„ „ (Im. de 120 iul. 1894	4%	„ „	86.¾
„ „ (Im. de 90 mil. 1896	4%	„ „	87.—
Oblig. de Stat (Conv. rurale).	6%	Mai- Nov.	101 —
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10	„ „	288.—
Oblig. comunei Bucurescĭ 1883	5%	Ian.--Iul.	94.¾
„ „ „ din 1884	5%	Mai- Nov.	—.—
„ „ „ din 1888	5%	Iun.- Dec.	—.—
„ „ „ din 1890	5%	Mai- Nov.	95 ¾
Scrisurĭ fonciare rurale . . .	5%	Ian.-Iulie	91.5/8
„ „ urbane Bucurescĭ	6%	„ „	—.—
„ „ „ „	5%	„ „	88 —
„ „ „ Iașĭ . .	5%	„ „	82.—
Oblig. Soc. de basalt artificial	6%	„ „	—.—
	V. N.		
Banca Rom. ult div. fr. 12.81	500	150 v	—.—
Banca Nation. ult. div. 86.—	500	într. v.	1648
Banca agricolă	500	150 v.	207.—
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	într. v.	441.—
Naționala de asig. ult. div. 43 lei	200	„ „	462.-
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	„ „	305.--
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	„ „	179.-
Soc. Rom. de Hârtie ult. —	100	„ „	—.—
„Patria“ Soc. de asig. ult d. 4 lei	100	„ „	110.—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	„ „	—.—
„ „ „ 2 em. u. d. 0	100	„ „	—.—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	300	„ „	—.—
„Bistrița“ soc. p. f. hârtii 30 %	1000	„ „	—.
Societ. p. const. de Tramways	200	„ „	400.—
20 francĭ aur			20.04

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

Anunciu.

Se aduce la cunoscința publică, cumcă casele aparținătóre eredilor după George Barițiu, care constau din 2 edificii separate, cu o curte și fântână comună și anume:

1) casa situată în suburbiul Scheiŭ strada Caterinei de sub Nr. 3 nou, constătătóre din 2 odăi marĭ, un entreu, un cabinet, o bucătărie, pod spațios, 4 pivnițe și dependențele necesare;

2) casa situată tot în suburbiul Scheiŭ strada băilor sub Nr. 6 nou, constătătóre din 2 odăi, un entreu, o bucătăriă spațiósă, pod spațios și dependențele necesare, care ambele case sunt partere, în stare bună și aduc o chiriă anuală de 500 florinĭ v. a., în urma edictului oficiului cărților funduare din Brașov Nr. 1823/96 tkvi., se vor vinde la **17 August 1896 st. n. ante ameḑĭ 9 óre în localul oficios a cărților funduare din Brașov** prin licitațiune judecătoréscă benevolă plus oferentului.

Condițiunile de licitațiune se pot privi, atât la oficiul cărților funduare, cât și în cancelaria advocatului Simeon Damian în fiă-care ḑi dela órele 9—12 ante și 3—5 după ameḑĭ. 1038,3—3.

Insciințare.

Subsemnatul aduce la cunoscință publică, că aflându-mě în proces de divorț cu soția mea **Paraschiva Puiu** násc. **R. Ștefan**, cu începutul ḑileĭ de astăḑĭ orĭ-ce datoriă contrasă de ea, pentru mine nu o consider ca obligătóre și nu i-au asupră-mĭ sarcina de-a replăti.

Brașov, 10 August st. n.

1043 2—2 Teodor Badea Puiu.

Sz. **2675**—1896.

szlgb.

Pályázati hirdetmény!

Fogaras vármegye Törcsvári járáshoz bekebelezett Sz hodol, Törcsvár és Predeal községekből álló Alsó-Törcsvári körjegyzőség elnevezése allat s Törcsvárt a központi épületben való székhelylyel, lemondás folytán üresedésbe jött körjegyzői állómás betöltésére ezennel pályázat kiiratik.

Felhivatnak tehát mind azok kik ezen évi 500 frt. pénzbérfizetés, szabad lakás 68 frt. utazási és 20 frt. irodai átalánynyal

a szabály rendelet szerinti mellékjövedelemmel és az állami anyakönyvek vezetéseért évi 60 fr. tiszteletdíjjal javadalmazott állomást elnyerni ohajtják, hogy az 1883. évi I. t. cz. 6. §-ában körülirt kellékeket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati folyamodványaikat f. évi Augustus hó 31. napjáig bezárolag annál s inkább adják be mivel a későbben érkező kérvények figyelembe vétettni nem fognak.

A magyar államhivatalos nyelvén kivül a román nyelvnek alapos tudása okvetlenül szükséges és az okmányokkal igazolandó.

A választás megtartás napja a kitüzött határidő betelte után fog kitüzetni.

Töresvárt, 1896 évi julius hó 31-én.

Urdea,
szolgabiró.

1039,3—3.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.